

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXIV Birželis – June 22, 1989 Nr. 24

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Sveikiname Lietuvos buriuotojus pasiekusius Ameriką

Stalino prikėlimas

Pasirodė galimas Kinijoje, o kaip Sovietų Sąjungoje?

Vytautas Meškauskas

Prieš kurį laiką įsivyravo įsitikinimas, kad komunizmas baigiasi ir turi užleisti savo vietą kam nors kitam, nes neišlaikė praktikos egzaminų. Jis negali duoti masėms tokio pragyvenimo lygio kaip laisvo ūkio kraštai, jau nekalbant apie minties laisvę.

Šią išpūdį sukrėtė pasakutiniai įvykiai Kinijoje. Ten staiga sugrįžo stalinizmas pačioje bauriausioje formoje. Žmonės masiniai prisipažįsta esą tėvynės išdavikai, kontrarevoliucionieriai ir visų kitų rūšių nusikaltėliai. Is toriją ten pradėta perrašinėti ne už kelių metų, kaip tikrojo Stalino laikais, bet vos tik 24 valandoms praėjus, kai oficialiai buvo paskelbta, kad iš tikro žuvo ne demonstravę studentai, bet tik norėjusieji tvarką palaikyti kariai.

Dar prieš kelias savaites buvo manoma, kad Kinija ūkiniame persitvarkyme toli pralenkė Sovietiją. Jos GNP – viso krašto pajamos už gėrybes ir patarnavimus – pereinamais metais pakilo 9%, tuo tarpu Sovietijos tik gal kokių vienu ar pusantro nuošimčio. Ryškiau negu statistikoje, savo akimis galėjai pastebėti daromą ūkinę pažangą. Praktiškai visko gali nusipirkti. Infliacija neišvengiamai padidėjo, tačiau dar toli iki lotynų Amerikos.

Kas privertė kiniečius, vietoje jų įprastų šuolių į priekį, padaryti tokį didelį šuolį į praeitį? Atsakymas atrodo labai paprastas. Komunizmas yra labai paranki forma valdyti. Tikslas, koks jis būtų miglotas, gali siekti bet kokiomis priemonėmis, net jei jos reikalauja apversti tiesą aukštyne kojoms. 84 metų Deng Xiaoping, sėkmingai liberalizavęs Kinijos ūkį, – negalėdamas susitvarkyti su augančia opozicija, reikalaujančia daugiau politinės laisvės ir pašalinti korupciją valdžios aparate, – kelių kitų panašaus amžiaus pareigūnų ir prie jų prisiplakėlių padedamas, – grįžo prie stalinizmo.

Kinijos įvykiai mums, kaip jau ne kartą minėjome, kelia klausimą, ar ir Sovietija nepasuks tuo keliu, dar Gorbačioviui esant gyvam ir valdžioje, ar jį pašalinus. Tuoj pat atsimename ir sovietų bei kiniečių sistemų skirtumus. Gorbačiovas savo reformų pagrindą padėjo 'glasnost' viešumą, aiškumą, iš kurio turėtų išplaukti 'perestroika' – pertvarka. Kinijoje buvo tik ūkinė pertvarka, nesirūpinant jos ideologiniais pagrindais. Už tat joje buvo lengviau įmanomas grįžimas prie stalinizmo negu Sovietijoje, kur nusivylimą kelia ūkinės pertvarkos lėtumas. Savaimė aišku, kad prie to prisideda ir

Nukelta į 2 psl.)



SLA Seimui susirenkant Clevelande

Birželio 23-24 d.d. Clevelande renkasi Susivienijimo Lietuvių Amerikoje atstovai, savo 63-iam Seimui. Susivienijimas yra seniausia ir didžiausia Amerikos Lietu-

vių draudimo bei jungtinės savitarpinės pagalbos organizacija.

Po nepasisekusio bei žiauriai numalšinto 1863 metų lietuvių sukilimo prieš Ru-

sijos carą, padidėjo lietuvių emigracija ir kūrimasis Amerikoje. Nors steigėsi įvairūs lietuviški sambūriai, bet jie negalėjo išspręsti ateivių didelių sunkumų. Lietuvių parapijos buvo smarkiai sulenkėjusios.

Tokia padėtis neleido išvystyti didesnės lietuviškos veiklos. Be to, dauguma naujai atvykusių tautiečių buvo kilę iš kaimo ir čia susidūrė su sparčiai pramonėjančia Amerikos miestų aplinka, kurioje dar nebuvo jokių socialinių programų. Tautiečiams būtinai reikėjo organizuotos savišalpos, sužeidimo, ligos ar šeimos narių mirties atveju visokeriopos pagalbos. Tokią brolišką savišalpą bei organizuotą tautinį veikimą jau 1879 metais piršo pirmasis Amerikos lietuvių laikraštis "Lietuviška Gazieta", kuris "skaitėsi raštu pašvestu dėl Lietuvninkų Amerikoje".

Bendrinės organizacijos idėja plito. To meto veikėjai – dr. Jonas Šliūpas, kun. Valentinas Čižauskas, kun. Antanas Varnagiris, kun. Aleksandras Burba ir kt. – paruošė dirvą ir 1886 m. Pensilvanijos valstijoje buvo įsteigtas Susivienijimas Lietu-

Prieš atiduodant Dirvą spausdinti, mus pasiekė žinia kad Lietuva, Dailė ir Audra jachtos, plaukiančios po Lietuvos trispalvę, jau pasiekė Amerikos krantus ir šiuo metu yra New Jersey vandenys. Čia jos grupuojasi numatytam paradui iplaukiant į New Yorko uostą.

Pagal sutikimo komiteto programą, išskilmės įvyks South Street Seaport krantinėje, Pier 15, birželio 24 dieną, 10 val. ryto. Uoste yra daug vietos automobilių pasistatymui, o prieplauka yra erdvi tokiame sutiki mui.

Prie Laisvės statulos jachtas pasitiks gaisrinės laivas švirkšdamas vandens vairovorkštes ir lietuvių bei amerikiečių jachtų flotilija. Yra pasamdytas 500 vietų laivas, norintiems dalyvauti sutikime.

Sekančią dieną ruošiamas iškilmingas priėmimas lietuvių Kultūros židinyje, Brooklyne. Priėmime dalyvaus "Armonikos" ansamblio nariai ir atskridę buriuotojai, kurie pakeis įgulą grįžtant atgal į Lietuvą.

Sutikimo komitetas yra išsiuntęs kvietimus New Yorko dignatarams. Buriuotojai įteiks NY burmistrai E. Koch iš Lietuvos atgabentą Zikaro Laisvės statulos repliką.

Vykdami į Chicago, kur liepos 1-2 d.d. yra ruošiamas sutikimas Jaunimo Centre, buriuotojai sustos Clevelande.

vių Amerioje, kaip savišalpos organizacija su plačia kuopų sistema įvairiose lietuvių gyvenvietėse.

Susivienijimas augo ir stiprėjo, jungdamas Amerikos lietuvius bendram darbui dėl tautiečių sveikatos, verslo bei socialinės gerovės srityse. Susivienijimas tapo didele kultūrine, visuomenine bei politine jėga Amerikos lietuvių gyvenime. Jis šelpė nuo karų nukentėjusius tautiečius, įvairiais būdais rėmė kultūrinę veiklą, teikdamas jaunimui stipendijas, remdamas našles ir našlaičius, ir savo fondų aktyviai dalyvavo lietuvių akcijoje dėl JAV Lietuvos de jure pripažinimo bei padėjo naujai prisikėlusiai Lietuvos valstybei.

Antrojo pasaulinio karo (Nukelta į 4 psl.)



SLA prezidentas Povilas P. Dargis



SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Kodėl taip žiauriai? - Kinų ir Lenino pažiūrų sutapimas. - Liūdna sukaktis Vengrijoje. - Gorbačiovas Vokietijoje. - Įvykiai Lenkijoje.

Žiaurumas, su kuriuo buvo numalšinti Kinijos studentai, papiktino daug laikraščių skaitytojų ir TV žiūrovų. Jį bando paaiškinti Kinijos ir Sovietijos žinovas Harrison E. Salisbury N.Y. TIMES skiltyse. Tai ypač stebina dėl to, kad ir dabartinis Kinijos valdovas Deng Xiaoping buvo pats kalinamas 'kultūrinės revoliucijos' metu kaip 'į kapitalizmą pakryęs', o jo sūnus, fizikos studentas Deeng Pufang, buvo išmestas iš kalėjimo 4-to aukšto lango ir negali valdyti kojų. Pufang dabar galvojąs, kad yra taip žiauriai elgiama, nes kinų kultūroje nėra vietos pasigailėjimui ir mielaširdingumui. Žmogus mažai kam rūpi.

Prie to prisideda dar marksizmas-leninizmas.

Stalino prikėlimas...

(Atkelta iš 1 psl.)

visi tie, kurie praranda savo turėtas privilegijas.

Vienais ar kitais sumetimais, besigailinčių praeities nėra visai mažai. Reikia neužmiršti, kad nei Dengas, nei Gorbačiovas nepaskelbė juos iškėlusios sistemos bankroto ir savo partijų nepaleido. Jų narių tarpe, žinoma, yra nemažai kartėlio ir susirūpinimo savo padėtimi. Tą galima būtų paremti daugeliu pasisakymų. Ši kartą pasitenkinkim tik vienu iš mūsų pačių pašonės. J.S. Jokubka štai kaip klausia savo VILNYJE:

"Kai kurie laikraščio skaitytojai klausia: Nejaugi Lietuvoje grįš buržuazinis režimas? Nejaugi kunigų žodis tautai bus lemiamas? Nejaugi socializmas subankrutavo? Tokios mintys jiems kilo skaitant iš Lietuvos ateinantį "Gimtąjį Kraštą" ir klausantis Vilniaus radijo laidų užsienio lietuviams."

Neseniai gavęs Maskvos ambasadoriaus Washingtono pasveikinimą savo 80 metų sukakties proga, Jokubka jaučiasi galįs autoritetingai atsakyti:

"Brangūs skaitytojai, nei grįš buržuazinis režimas, nei kunigų žodis bus lemiamas, nei socializmas subankrutavo. Lietuvoje vyksta visapusiškas persitvarkymas į leninistinį socializmą, kurį stalinizmas buvo sužalojęs."

Jis pamiršo pastebėti, kad stalinizmas neįmanomas be leninizmo, ką dabar mato me Kinijoje.

Marksas priešinosi bet kokioms priemonėms pagerinti liaudies gyvenimo sąlygas. Jis jas vadino kyšininkavimu. Girdi, – tai bandymas sulaikyti revoliuciją, metant duonos trupinius darbininkams. 1890 metais siaučiant badui Volgos srityje, Leninas pasiūlydavo Tolstojaus organizuojamai pagalbai. Leninas tikėjo, kad juo daugiau žmonių kenčia, tuo greičiau jie sukils. Tokia praeitis paaiškino Deng Xiaoping posakį prieš demonstracijų išvaikymą: "Galime sau leisti praliesti truputį kraujo". Anot jaunesniojo Deng, Kinijai dar reikia susipažinti su humanitarizmo filosofija.

★★★

Panašių žiaurumų buvo me liudininkais ir Europoje. Dabar Lietuvoje beveik kasdieną laikraščiuose gali paskaityti naujas apie tai istorijas. O liepos 16 d. Vengrijos Budapešte turėjo įvykti iškilmingos laidotuvės prieš 31 metus pakarto Vengrijos ministro pirmininko ir komunistų vado Imre Nagy. Jam valdant, ir bent širdyje pritariant vengrai 1956 m. sukilo prieš sovietus. Sukilimą numalšinus, Nagy ir jo bendrai pasiūlydavo Jugoslavijos pasiuntinybę, iš kur – garantavus jų saugumą, – buvo išvežti į Rumuniją. Ten, kurį laiką pabuvę pusiau laisvi, vėl buvo suminti ir atvežti atgal į savo tėvynę, kur po kiek laiko buvo slapta teisiami ir pasmerkti pakarti. Tai buvo 1958 metais. Po to jie buvo palaidoti bendrame kape be jokio žymenio. Tik po dviejų mėnesių jų šeimos buvo pašauktos į partijos būstinę, kur Rajnai, iki šiol buvęs Vengrijos ambasadorius Maskvoje, pasakė: "Aš jums ką nors pranešiu, bet prašau laikytis kaip dera komunistams". Jis tačiau nieko nepasakė, bet davė paskaityti partijos laikraštį, kuriame buvo pranešta apie egzekuciją. Tik tada giminės sužinojo apie savo artimųjų likimą. Pora moterų apalpo, bet tam jau buvo pasirošę sanitarai su švirkštais. Rajnai prieš porą savaitių buvo atšauktas iš Maskvos, bet dar yra partijos CK narys. Jis, kaip ir kiti tų įvykių dalyviai, iškaitant ir teismo pirmininką, teisinasi buvę partijos priversti taip elgtis.

★★★

Tuo tarpu atvykęs į Vakarų Vokietiją Gorbačiovas elgėsi kaip buržuazinis politikas, kilnojo ir bučiavo pakelelyje pasitaikiusius vaikus ir

niekam negailėjo šypsenos.

Jo pasitenkinimą galima suprasti. Vokietijoje jis laikomas daugiau patikimas negu to krašto politikai, išskiriant prezidentą von Weizsäcker, kurio tėvas buvo užsienių reik. ministerijos generalinis sekretorius Hitlerio laikais.

Atvykęs Gorbačiovas bylojo: "Mes baigiam pokaario perijodą. Ir tai, mūsų nuomone, leidžia mūsų kraštams padaryti ryžtingą žingsnį (į bendravimą)".

Jis palankiai atsiliepė į prezidento Busho pasiūlymą sumažinti konvencionalines kariuomenes, pastebėdamas, kad jis tai jau anksčiau siūlęs. Vokiečiai mielai padėtų 'perestroikai', tačiau su sovietais praktiškai labai sunku susitarti – jų biurokratija stato per daug barjerų prekybai. Vokietijos tarptautinėje prekyboje mainai su sovietais sudaro tik 1.8% ir nuo 1984 m. mažėja. Vokiečiai pereitais metais išvežė savo gėrybių į Sovietiją už 9.4 bilijonus markių, o įsivežė sovietų gaminių ir žaliavų už 6.87 bilijonus markių.

★★★

Birželio 4 d. rinkimai Lenkijoje viešai parodė kas jau buvo seniai žinoma. Komunistai čia, kaip ir kitur, ne turi tautos ar liaudies pasitikėjimo. Renkama juk tam, kad patyrus, kas gi turi tą pasitikėjimą, – taip reikalinga valdyti kraštą. Už tat logiška, kad pralaimėjusi rinkimus partija perduoda valdžią laimėjusiai partijai.

Lenkijoje padėtį komplikuoja faktas, kad laimėjo ne partija, bet darbo unija SOLIDARUMAS, kurios politinė programa neaiški. Taip pat ir rinkimai nebuvo paprasti. Galima buvo varžytis dėl 100 senatorių vietų. Žemesniuose Rūmuose – seime, turinčiam 460 atstovų, dauguma be rinkimų buvo atiduota komunistams ir jų statytiniams. Dėl 35 seimo vietų galima buvo balsuoti.

Į tas vietas pretendavo 35 žymūs partijos ir vyriausybės veikėjai be konkurencijos. Rinkėjai tačiau galėjo jų pavardes išbraukti, ką jie ir padarė. Nors galutini rezultatai paaiškės tik po papildomų birželio 18 d. rinkimų, jau dabar atrodo, kad seimas negalės surinkti 2/3 balsų, reikalingų senato nutarimų panaikinimui. Atseit, nė vienas vyriausybės pasiūlymas neturės pakankamai balsų jį paskelbti įstatymu. Gen. Jaruzelski, kuris turėtų būti iš-

■ Iš kitos pusės

Ar galima siųsti išeivijos laikraščius į Lietuvą? Šis klausimas ir atvirumo gadynėje nėra visai aiškus. Neseniai TIESOJE buvo pasirodęs pasikalbėjimas su tuo reikalu kompetetingu pareigūnu Algirdu Brazaičiu. Jis pareiškė, kad dabar į Tarybų Sąjungą be apribojimo praleidžiami besivystančių ir neprisijungusių kraštų laikraščiai ir tik kai kurie ryškiausiai reprezentuojantys visuomeninį politinį gyvenimą didžiųjų kapitalistinių valstybių laikraščiai ir žurnalai. Paklausus, o kaip su emigrantų spauda, atsakymas taip skambėjo:

"Preištaringas (? - vm). Viskas priklauso nuo jos pačios, nuo pozicijos mūsų šalies atžvilgiu. Ir emigrantų spauda, turinti mokslinę, literatūrinę, meninę vertę, į mūsų šalį jau įleidžiama. Žodžiu ieškantiems kontaktų ir norintiems bendradarbiauti, nekenkiant ir ndraskant akių, durys atveriamos. Tačiau kas dvelkia 'šaltojo karo' laikų dvasia, kas toliau lipdo priešų įvaizdžius, kursto konfrontaciją, mėgina ardyti tarybinę santvarką ir šalies vientisumą, kas prieštarauja mūsų įstatymams bei tarptautinėms sutartims, per valstybinę sieną nepraleidžiama".

Didesnio aiškumo pareikalavo eilė bibliotekų darbuotojų, tarp kitko pageidaudami spaudinių atrinkimo oficialių kriterijų – kas priklauso tik 'specfondams' ir kas bendram naudojimui. Jų laiškas buvo paskelbtas LITERATŪROS IR MENO gegužės, 27 Nr. Sekančiame numeryje pasirodė to paties Brazaičio atsakymas. Jame nurodoma, kad valdžios taisyklės viešai paskelbti gali tik pati valdžia. Tiesa, kai kurių tų taisyklių jau nebeatitinka gyvenamam laikotarpiui ir tos pačios valdžios pareiškimams, dėl to taisyklės dabar peržiūrimos.

Toks susirašinėjimas, žinoma, neatsako į klausimą ar jau gali prenumeruoti išeivijos laikraščius į Lietuvą ir ar jie ten bus gaunami. Sunku suprasti, kodėl jų bijoma. Juk tiesos skelbime apie bolševizmą Lietuvoje leidžiami laikraščiai ir žurnalai seniai mus pralenkė!

Gal mįslę išspręsti gali padėti to Algimanto Brazaičio oficialus titulas:

Vyriausias valstybinių paslapčių saugojimo valdybos prie LTSR Ministrų Tarybos viršininkas.

Atseit, bijoma kažkokio valstybinių paslapčių išdavimo. Kokias valstybines paslaptis išeivijos spauda gali išduoti ir kam? JAV-bių? Tuo sovietų paslapčių saugotojai galėtų tik džiaugtis. Sovietų? Apie jų gyvenimo negeroves daugiau rašo jų pačių spauda negu mūsų. Iš kurio galo nežiūrėsi – to lietuviško vardo ir pavardės savininkui norisi patarti kuo greičiausiai pasieškoti kito darbo pragyvenimui. Valsybės biudžetą mažinant juokdarius etatai pirmieji bus panaikinti. (vm)

rinktas valstybės prezidentu (kaip Gorbačiovas) ir kartu vyr. kariuomenės vadu, pakvietė SOLIDARUMĄ į koaliciją, bet sąjūdžio vadai to atsisakė. Kas toliau?

Eventualiai gali būti sudaryta ne partinė, bet technokratų ministrų taryba vadovauti kraštui. Žinoma, vyriausybė, turinti savo rankose policiją ir kariuomenę, galėtų naują parlamentą išvaikyti ir valdyti diktatoriškai, bet tada Lenkija negali tikėtis jokios ekonominės pagalbos iš užsienio, kuri jai būtina reikalinga. Todėl reikia manyti, kad partija ir ją prižiūrinti Maskva panašių rezultatų turėjo tikėtis. Juo labiau, kad gal dar šiais metais Vengrija turės visai 'normalius' rinkimus, kuriuose savo kandidatus išstatys netoli dešimt partijų.

Tai neišvengiamai eigai į demokratiją galėtų pasipriešinti Maskva, bet tada ji pati netektų pasitikėjimo ir ypač Gorbačiovas asmeniškai, kuris, kaip parodė jo vizitas Vakarų Vokietijoje, yra labai populiarius, ypač kai jis pats akcentavo reikalą kurti naują Europą. Toje Europoje vietos turėsią net ir jos NATO partneriai – amerikiečiai ir kanadiečiai.



Train for careers in
•AIRLINES
•CRUISE LINES
•TRAVEL AGENCIES
HOME STUDY/RES. TRAINING
•FINANCIAL AID AVAIL.
•JOB PLACEMENT ASSIST.
1-800-327-7728

A.C.T. TRAVEL SCHOOL
Nat'l Hqtrs. 4669 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

TOOLMAKERS

A fully qualified toolmaker is needed to produce complex dies, jigs and fixtures from samples, sketches or drawings. Ability to perform his/her own layout and development work, the ability to use precision measuring devices is required.

Our company offers a friendly atmosphere with a competitive compensation and benefits program. Those who are interested should send resume with salary history to

WHEELLOCK INC.
Attention: Human Resources
273 Branchport Ave.
Long Branch, NJ 07740

Equal opportunity employer m/f

(20-26)

PRINTING

Opportunity for the right person if you are expd in contact processes such as:

FILM NEGATIVE
WASHOFF - MYLAR
PAPER PRINTS
& ARE SELF-STARTER
EQUITABLE BLUEPRINT & PHOTO
PRINT CO., INC. - Wants You!
We are an equal oppty employer.
ALL UNION SHOP

Must be U.S. Citizen or have a greencard.
Call Lori at (212) 962-5672
for an appointment for an interview.

(15-24)

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

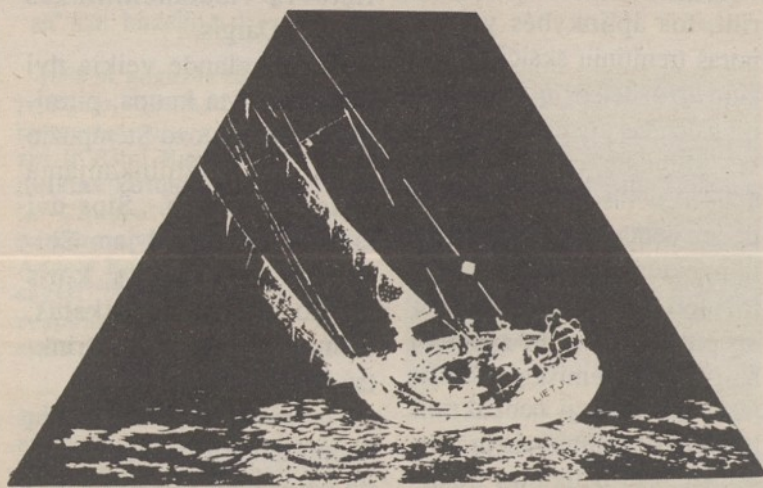
TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA P.O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344
6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$25.00 • Single copy 60 cents.

Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.



Lietuvos buriuotojų belaukiant

Trys Lietuvos burlaiviai – Lietuva, Audra ir Dailė, – nuostabiai šiltai atsisveikinti ir tėvynainių didžiulės minios Klaipėdoje išlydėti, sėkmingai plaukia per Atlantą New Yorko link. Vilniaus radijas užsienio laidose duoda trumpų informacijų apie drąsiųjų tėvynės sūnų-buriuotojų kelionę, kuri esanti iki šiol sėkminga. Jeigu viskas gerai seksis, burlaiviai New Yorką turėtų pasiekti dar prieš Jonines.

Šis Lietuvos jūreivių transatlantinis žygis su burlaiviais – bene pirmas Lietuvos istorijoje. Neabejotina, kad tie trys burlaiviai, pasiekę Ameriką po Lietuvos trispalvę, bylos laisvajam pasauliui apie Lietuvą, jos ryžtą siekiant nepriklausomo ir laisvo gyvenimo savoje, nepriklausomoje valstybėje.

Informacijos šaltiniai jau skelbia, kad svečiams iš tėvynės sutikti yra sudaryti komitetai, planai, pasiruošta plačiai informuoti Amerikos TV, didžiąją spaudą ir radiją.

Buriuotojų belaukiant, savaime aišku, iškyla daug įvairių problemų. Atvyksta jachtomis ir atskrenda viso apie 41 igulos narys. Tokių būrių svečių priimti nėra lengva, todėl komitetai New Yorke ir Chicagoje planuoja svečių viešnagę Amerikoje, aplankant vieną kitą didesnę lietuvių koloniją, supažindinti su lietuviu išeivijos visokeriopu gyvenimu.

Komitetai jau dabar prašo visų geraširdžių lietuvių talkos ir paramos. Numato-

ma, kad šis žygis atseisias apie 20,000 dolerių. Malonu pastebėti, kad tautiečiai, belaukdami šių svečių, jau sumetė nemažą dalį pinigų. Darbo komitetą sudaro Chicago Jūrų skautininkų Grandis, ŠALFAS ir Jūrų šaulių gen. Daukanto kuopa. Iš skautų dalyvauja A. Levanas, dr. A. Paulius, L. Kupcikevičius ir kiti Grandies nariai. ŠALFAS – V. Adamkus, A. Lauraitis ir V. Grybauskas. Jūrų šaulių – E. Vengenskis. Sudaryta ir platoka informacijos taryba: I. Regienė, F. Šlutienė, P. Petrutis, A. Paulikas, dr. F. Kaunas ir V. Paulienė.

New Yorke didžiuliosios darbus atlieka Pr. Gvildis, R. Kezys, P. Gudelis, S. Janušas, Alf. Urbelis ir kt.. Kanadoje visus reikalus tvarko j.s. Stundžia ir s. Kuzma.

Šių iniciatorių grupė ir neša pačią sunkiausią darbų našą. Būtų gera, kad jiems talkon ateitų ir daugiau žmonių, ypač telkiant lėšas, priimant, apgyvendinant viešnagės metu svečius savose šeimose, padedant susipažinti su vietos kolonijos lietuvių gyvenimu, padedant organizuoti susitikimus, pagerbimus, vaišes.

Štai vienas jaudinantis talkos pavyzdys. Henry Misliauskas, Pensilvanijoje, pensininkas, be abiejų kojų, aukas renka net būdamas liginėje. Ar gi begali būti gražesnis ryžto ir talkos pavyzdys?!

Kaip žinia, burlaivius atburiuos viena igula, o grįži-

Birželio trėmimus prisimenant...

Vytautas Abraitis

Vytauto Abraičio žodis, pasakytas birželio trėmimų minėjime Daytona Beach, Fl. š.m. birželio 11 d.

Šiandien kalbėti apie 1940-41 metų birželio mėnesio įvykius Lietuvoje yra pati nepopuliariausia tema, nežiūrint to, kad tie įvykiai lemtinai pakreipė lietuvių tautos buitį ir ateitį. Sovietų Sąjungos 1940-tais metais birželio mėnesyje Lietuvos okupacija; 1941-tais metais birželio mėnesyje prasidėję masiniai lietuvių tautos trėmimai į Sibirą; tais pačiais metais ir tą patį mėnesį vokiečių okupacija, – prabėgus 48-riems metams, – gerokai nusitrynė iš mūsų atminties ir sudilgintų jausmų. Dar daugiau išsityrinė iš mūsų atminties Sovietų Sąjungos 1945-jų metų sugrįžimas į mūsų tėvynę, t.y. į jų ir vokiečių teriotą žemę, toliau tęsti pradėtus masinius trėmimus, užtrukusius iki 1953-54-jų metų, grobimus turtų, žudymus bei baidymus, kurie pasiliko tėvynėje. Gali būti, kad juos primiršome daugiau todėl, kad mūsų tuomet jau ten nebuvo.

Mūsų išeivijos 1941-jų metų jautrumas dėl lietuvių tautos teriojimo ir jų trėmimo į Sibirą atsispindi kalboje, pasakytoje 1941 metais

mo atgal igula atskris lėktuvu. Jie susitiks New Yorke, jachtoms atplaukus. Į Lietuvą burlaivius per Atlantą buriuos jau kita igula. Įdomu, kad į Lietuvą plaukti žada net penki buriuotojai iš JAV – Daužvardis, Kazlas, Linas Paulius, Narūnas Bukauskas ir Darius Bork.

Chicagoje komitetas planuoja suruošti su Lietuvos buriuotojais Jūros dieną Michigano ežere, kurioje dalyvautų ir vietiniai buriuotojai; gegužinę Pasaulio lietuvių centre Lemonte; Dailės atvežtų meno kūrinių parodą Čiurlionio galerijoje; Chicago miesto apžiūrėjimą ir oficialų susitikimą Jaunimo centre.

New Yorke buriuotojus rengiamasi sutikti kuo iškilingiau. Būtų gera, kad New Yorke ir apylinkėse gyvenę lietuviai dalyvautų sutikime.

Kaip matome – rūpesčių daug. Tačiau, suglaudus mums pečius, jie bus įveikiami. Tenka tik palinkėti, kad Lietuva, Audra ir Dailė sėkmingai įveiktų klastingąjį Atlantą ir pasauliui parodytų, kad Lietuva, išskentėjusi trėmimus, žudymus, priespaudą, nepalūžo, bet liko gyva.

Kol Tėvynė ugdytų tautos galiūnus, tol ji bus gyva – neįveikiama didžiųjų audrų!

Jurgis Janušaitis

rupgiūčio 24 dieną Chicagoje vieno iš išeivių, kurios dalį pacituosiu:

"Amerikos lietuvių ir lietuviai! Vargina jūsų galvas nebūtas lietuvių tautos istorijoje žiaurus lietuvių tautos likimas. Dar Vokios-Sovietų Rusijos karo išvakarėse skubiai, be pasigailėjimo buvo grobstomi ramūs, nieko dėti Lietuvos gyventojai, ūmai varu nuvaromi į geležinkelio stotis, nespėję su savim pasiimti nei maisto, nei ateičiai reikalingų drabužių, kimšte sukemšami, kaip gyvuliai ar kokie daiktai, į prekinius vagonus, sklandžiai uždaryti ir užrakinti, vežami plačiosios Rusijos gilumon. Vargšai nežinojo, už ką ir kur jie tremiami. Galime įsivaizduoti jų kelionės neišsakomas kančias, kai neturėjo nei tinkamo maisto, nei sveiko geriamo vandens prišvinkusiuose vagonuose". Toje kalboje jis toliau sakė: "Sukraskite visi, kuriems brangi Lietuva, skubėkite jai pagalbon! Tai mano nuolankus prašymas. Ne aš prašau, jus prašo tauta, iš kurios esate kilę, kuriai esate skolingi savo gyvybę; jus prašo ir meldžia jūsų nelaimingieji tautiečiai su mažais vaikais, ištiesę į jus rankas iš klaikiųjų Sibiro sričių, iš Rusijos, iš tėvynės Lietuvos svetimųjų suvaržytos. Ir ko duslesnis jų šaukiančios pagalbos balsas, tuo karštesnė į jus malda, kaip į brolius ir seseris. Gelbėkite mus jie šaukia, kol ne pervėlu, kol gyvi dar tebeesame. Be jūsų veiklios paramos mes nuskęsime vargų jūroje". Tai žodžiai 1941 metais pasakyti tokio paties išeivio Amerikoje, kaip ir mes, seniesiems lietuviams, – Lietuvos Prezidento Antano Smetonos (Vienybė 1941m. rugsėjo 5 d.).

Sutinku su jumis, kad šiandien daug įdomiau už ano meto prisiminimus skaityti spaudoje, matyti televizijoje ir klausytis iš Vilniaus radijo mums skirtus pamešimus apie lietuvių tautos šandieninę padėtį ir aspiracijas ateičiai. Daug įdomiau skaityti, kad ir "Gimtajame Krašte" (Nr. 11, 1989.III.16/22) save komunistu prisipažįtančio Raimundo Kušausko straipsnį "Tas audringas nepaprastas laikas", kuriame jis rašo apie dabartines išviršines tautos nuotaikas. Jis rašo:

Atėjo Vasario Šešioliktoji. Vaikštinėjau minioje Gedimino aikštėje, pažįstami ir nepažįstami sveikino su švente, dažnai su ašaromis akyse, aš taip pat sveikinau ir braukiau ašarą. Mano

supratimu komunistas turi eiti su tauta, su jos lūkesčiais ne tikrai Čilėje, ne tikrai su fašizmu kovon pakilusioje Prancūzijoje, bet ir savo gimtoje žemėje, kur tebestūkso didelė mūsų amžiaus gėda – pertvarkos neištirtinų stalinizmo tvirtovių likučiai. Tą dieną kiekvienas blaiviai mąstantis žmogus galėjo suvokti, kiek daug pasiekėme per nepilnus metus. Buvo ir žmonių, norinčių dar daugiau, net radikaliai nusiteikusių. Kai kas juos kategoriškai smerkia. Aš tik norėčiau priminti realybę kurioje gyvename, bet neatimti iš žmogaus, iš visos tautos švenčiausių svajonių, vilčių". Toliau jis rašo ir taip: "Turime sau pasakyti: buvome, esame ir būsime komunistai. Net jei Lietuva taptų ir visai nepriklausoma (mano pabraukta), būtume kaip daugelio šalių komunistai. Džiaugiamės, kad savo vietą visuomenėje atsikovojo bažnyčia, gaivinamės mielais jaunystės prisiminimais, gal ir patys tapome dvasingesni. Bet melstis su tikinčiaisiais, kad ir juos gerbdami, nesiklaupsime: esame materialistai. Tikimės, kad ir jie mus gerbs. Nemėgstu žmonių, kurie greitai, lengvai kaitalioja pažiūras. Ir niekas jų nemėgsta".

Klausimas tik, ar gerb. R. Kašauskas buvo tų pačių pažiūrų, kaip dabar, ir Stalino bei Brežnevo laikais ir jas taip viešai reiškė?

Prie autoriaus cituotų straipsnio minčių mes, tikintieji, gal net galėtume sakyti – AMEN! Deja, straipsnio gale autorius R. Kašauskas jaudinasi dėl dabartiniu metu menkinimo Justo Paleckio ir Antano Sniečkaus autoritetų. Jei autorius pripažįsta, kad "dar bebestūkso stalinizmo tvirtovių likučiai – didelė mūsų amžiaus gėda", tai jis neturėtų užmiršti, kad tomis stalinizmo tvirtovėmis dar vis yra Stalino neteisėti ir amoralūs žygiai palaidoti Lietuvos nepriklausomybę ir kad jų vykdymui vadovavo lietuvis Justas Paleckis. Ir kad Stalino neteisėtiems ir amoraliniams įsakymams – tremti į Sibirą nekaltus, – vadovavo lietuvis Antanas Sniečkus, kaip komunistų partijos Lietuvoje generalinis sekretorius. Už tokius veiksmus Nuernbergo teisme, kur už teisėjų stalo sėdėjo ir Sovietų Sąjungos teisėjai, Hitlerio pavaldiniai – tokio rango kaip Paleckis ir Sniečkus, – už nusikaltimus prieš humaniškumą buvo nubausti iki mirties bausmėmis.

(Nukelta į 4 psl.)

Birželio trėmimus prisimenant...

(Atkelta iš 3 psl.)

Sutinku, kad šiandien daug įdomiau už prisiminimą tremtinių yra sekti per Vilniaus radiją perduodamas žinias apie vykusį Aukščiausios Tarybos deputatų suvažiavimą Maskvoje, kuriame, su kitais Pabaltijos respublikų deputatais, dalyvavo ir lietuvių deputatai. Buvo įdomu klausytis mūsų atstovų dažnai vienas kitam prieštaraujančius komentarus ir kalbas. Buvo įdomu klausytis komunistų partijos Lietuvoje gen. sekretoriaus, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio dėka išrinkto deputato Algirdo Brazausko kalbą, kurioje jis tvirtino, kad Sovietų Sąjunga bus stipri tik tada, kai bus stiprios visos respublikos sudarančios Sovietų Sąjungą. Vadinas, stiprinkime respublikas, jų tarpe ir Lietuvą, tam kad sustiprintume Sovietų Sąjungą, kurioje viena iš tokių respublikų nepratomam laikui pasiliks ir komunistinė Lietuva.

Gal mes ir mažiau pažįstame šio meto lietuvių tautos siekius ir aspiracijas, bet drįstu tvirtinti, kad ne to siekia lietuvių tauta ir tai v i s a lietuvių tauta, ne vien liaudis. Lietuvių tauta siekia atstatyti 1918-1940 metų nepriklausomą Lietuvą. Tik ją atstatčius, jos šeimininkai – demokratine tvarka rinkti atstovai – tikri šeimininkai, – nuspręs ar verta stiprinti Sovietų Sąjungą.

Žinome visi, kad šis nepriklausomybės siekis kėlimas tuojau pat sukelia mūsų mintyse praeitos savaitės įvykių Kinijoje. Jei komunistinės Kinijos vyriausybė ir kariuomenė gali šaudyti savus studentus ir žmones, tai daug lengviau gali pradėti šaudyti lietuvius Sovietų Sąjungos vyriausybė ir sovietinė kariuomenė. Tai yra faktas su kuriuo mūsų tėvynainiams tenka skaitytis. Bet taip pat yra ir faktas, kad vien malda ir žodžiais dar nei viena tauta neišsivadavo. Visos turėjo padėti kraujo auką.

Nenoriu savo tik minėtu priminiu skatinti mūsų tėvynainius griebtis ginklų. Šiuo metu tai būtų savizudybė. Pripažįstame, kad mūsų tėvynainiai geriau žino už mus kada ir kuriomis priemonėmis yra geriau siekti pilnos nepriklausomybės. Mūsų, kaip išeivių pareiga yra bekompromisiniai siekti nepriklausomybės Lietuvai ir padėti tėvynainiams tai įgyvendinti jų pasirinktu keliu.

Dabar norėčiau grįžti į mintis, kurios yra tiesioginiai susijusios su birželio įvykių minėjimais. Pagal dr. Algirdą Statkevičių, Lietuvos Laisvės Lygos įgaliotinį Amerikoje, į Sibirą 1940-41 metais

buvo išvežta apie 40,000 žmonių, o po antros Sovietų okupacijos – virš 600,000 žmonių. Tam tikra prasme ir jie, ištremtieji į Sibirą, ir mes pasisklaide po likusią pasaulio dalį, esame išeiviai. Skirtumas tik toks, kad mes pasitraukėme iš Lietuvos savo noru jau pirmos okupacijos metais pažinę komunistinę Sovietų Sąjungos 'globą'. Ištremtieji į Sibirą ar kitus Sovietų Sąjungos šiaurės kraštus, buvo išvežti be kaltės įrodymų pakaltinti, arba net ir visai nieku nepakaltinti. Abieji buvome bendrai apšmeižti kaip tautos išdavikai, tautos atmatos, liaudies priešai, fašistai, hitlerininkai ir dar gražesniais epitetais.

Tokiais abiejį palikome iki Chruščiovui prireikę politiniai įsitvirtinti, ieškant atramos ir palankumo visų respublikų 'liaudyje'. Tą palankumą jis 'pirkto' paleisdamas tam tikrą dalį politinių kalinių, leisdamas daliai tremtinių grįžti į vietas iš kurių jie buvo ištremti ir dalį jų net reabilituodamas. Mes, pasauliniai išeiviai, ir toliau pasilikome tautos 'atmatomis'. Atėjęs Brežnevas, kuris neieškojo masėse palankumo, o savo autoritetą rėmė komunistų partijos biurokratija ir kariuomene, sustabė ir mūsų 'sibiriokams' suteiktas lengvatas.

Gorbačioviui atėjus į viršūnę, ekonominei Sovietų Sąjungos padėčiai diena iš dienos blogėjant ir jam ieškant naujų atramos taškų savo politinėms pozicijoms sustiprinti, – jis paskelbia atvirumo ir ekonominio persitvarkymo šūkius: 'glasnost' ir 'perestroika'.

Viešumos ir persitvarkymo šūkio pasėkoje Lietuvoje atsirado proga susikurti ir į viešumą išeiti įvairiems junginiams: Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis, Lietuvos Laisvės Lyga, Lietuvos demokratų partija, Krikščionių demokratų partija, sunkiai tautininkais atpažįstama partija, ir net socialdemokratų partija, per ilgus metus buvę komunistų partijos didžiausi priešai.

Viešumos šūkio proga, tiesai iškilius į priekį, leista nemžam skaičiui tremtinių ir politinių kalinių grįžti į Lietuvą. Radikalieji pasikeitė ir pažiūra į pasaulinę lietuvių išeiviją, ypač mus Amerikoje. Mes dabar jau tapome net esmine tautos dalimi, kviečiami bendrauti ir bendradarbiauti. Nežinau kokie motyvai nulėmė Sovietų Sąjungą keisti savo pažiūrą į mus, bet drįstu spėti, kad didelį vaidmenį suvaidino ir vaidina išeivijos kapitalas Amerikoje. Juk nėra abejonės, kad Pabaltijos kraštų išeivijos turistiniai vizitai ir revizitai iš čia į

ten ir atvirkščiai, įneša ne tik į okupuotos Lietuvos, bet ir Sovietų Sąjungos iždą reikšmingą sumą. Santykiams artėjant ši suma bus dar išpūdingesnė.

Visa tai gražu, malonu ir išpūdinga. Mes linkime, kad tas santykiavimas vienos tautos dalies su kita tautos dalimi išsivystytų iki tokio laipsnio, kad mūsų tėvynainiams ir mums būtų leista lygiateisiškai bendrauti. Laiškai, laikraščiai, knygos ir visos susižinojimo priemonės turi būti pagrįstos lygiateisiškumo principu.

Deja, iki šiol to nėra. Neleisti net septyniems išeivijoje visų žinomiems asmenims, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iškviestiems, įvažiuoti į Lietuvą, nei prie bet kurios fantazijos negalima laikyti lygiateisiu bendravimu.

Baigiant norėčiau tik iškelti dar vieną mintį, kuri bent mane vargina. Tai per silpnas mūsų ir mūsų tėvynainių pastangos iškelti viešumon Sibire pasilikusių tremtinių ir jų vaikų padėti, ir jų grąžinimą į Lietuvą. Paskutiniu laiku girdime tvirtinimų, kad Sibire ir šiaurės Sovietų Sąjungoje jau beveik nėra lietuvių likusių, kurie nori grįžti į Lietuvą (kas stipriai abejotina). Jei tokių nėra, tai kodėl įvairiais būdais delsiama su-

SLA Seimas Clevelande

(Atkelta iš 1 psl.)

gale Susivienijimas turėjo 355 kuopas su virš 15,000 na-

daryti pilnas tremtinių sąrašas. Štai praeitą antradienį per radijo girdėjau, kad tokius sąrašus sudaryti trukdanti Sąjungos vyriausybė, neleidžianti prieiti prie tiesioginių šaltinių ir kad tokius sąrašus sudaryti trukdanti ir ta aplinkybė, kad ne visi tremtiniai nori į tuos sąrašus būti įtrauktai? Reikia jų individualiai atsiklausti. Mano akimis žiūrėnt, tos aplinkybės yra tik noras tremtinių skaičių sumažinti ir uždelsti jų sudarymą iki kalendoriaus greacas.

Žinoma, negali būti didelis skaičius ir norinčių grįžti, jei jiems neužtikrintas už jų paliktus turtus atlyginimas ir suteiktos pensijos, iš kurių senesnieji galėtų be rūpesčių baigti savo žemiškąją kelionę, o jaunesnieji užtikrinti išlikimo galimumas jų tėvų žemėje. Jų palikimas trėmimo tokioje padėtyje kaip dabar, reiškia nulėmimą didelės tautos dalies išmirti ten, kur nėra lietuviškos mokyklos, laikraščio, knygos, ir net maldaknygės.

Birželio mėnesio liūdną įvykių minėjimą proga, pagalkvokime apie tai visi.

rių. Vienu metu narių skaičius buvo prašokęs 20,000.

Senos kartos veikėjams pasitraukiant amžinam poilsui, susilpnėjo daugelis organizacijų, jų tarpe ir Susivienijimas. Paskutinio SLA 100 metų sukaktuvinio seimo metu, Susivienijimas turėjo netoli 5000 narių ir apie 4 milijonus dolerių kapitalo. Susivienijimo oficialus organas yra New Yorke leidžiamas mėnesinis laikraštis TĖVYNĖ.

Nuo 1956 metų SLA vadovauja žymus Amerikos lietuvių visuomenininkas Povilas Dargis.

Clevelande veikia dvi kuopos: 14-ta kuopa, pirmininkaujama Juozo Stempuzio ir 136-ji, pirmininkaujama Antano Jonaičio. Šios dvi kuopos sudarė 63-jam Seimui rengti komitetą, kuris tvarko techninius reikalus. Komiteto pirmininku išrinktas Alg. Pautienius.

Seime dalyvaus įvairių kuopų išrinkti delegatai, kurie posėdžiaus birželio 23-25 d.d. Wickliffe Inn, 28611 Euclid Ave., Wickliffe, Ohio prie 271 kelio.

Į seimą atvyksta eilė veikėjų – VLIKo pirm. dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. Grožvydas Lazauskas, istorikas dr. Algirdas Budreckis ir kiti.

Seimo parengimai vyks Lietuvių Namuose. Penktadienį, birželio 23 d. 7 v.v. – delegatų susipažinimo vakaras su trumpa armonikos muzikos programa, kurią išpildys Irma Ibenskienė, taip pat bus šilta vakarienė. Bilietai po 10 dol.

Šeštadienį 8 v.v. įvyks banketas, kurio metu kalbės visuomenininkas dr. Algirdas Budreckis. Meninę dalį išpildys LTM Čiurlionio Ansamblio kanklininkų grupė, vadovaujama muzikės Onos Mikulskienės, ir solistė Irena Grigaliūnaitė, kuriai akompanuos Danutė Liaubienė. Po vakarienės šokiams gros orkestras. Bilietai po 20 dol. asmeniui.

Dėl bilietų prašome skambinti Povilui Šukiui tel. 382-4941 arba Onai Jokūbaitienei tel. 481-7161. Bilietus reikia užsisakyti iš anksto. Delegatai iš kitų miestų juos galės įsigyti viešbutyje, prie registracijos stalo.

Seimo rengimo komitetas kviečia visus dalyvauti šio SLA seimo parengimuose, pabendrauti su mūsų seniausios bei daug nusipelnusios organizacijos veikėjais bei maloniai praleisti savaitgalio vakarus.

Algimantas Pautienius

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ



1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

RUGPJŪTIS	
LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Zūriche	
Kelionė Nr. 803 rugpjūčio 3-17	\$2,299 iš Bostono ir Niujorko \$2,482 iš Čikagos
LIETUVA, AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.	
Kelionė Nr. 810 rugpjūčio 10-24	\$2,399 iš Bostono ir Niujorko \$2,582 iš Čikagos
LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 6 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.	
Kelionė Nr. 814 rugpjūčio 14-28	\$2,459 iš Bostono ir Niujorko \$2,642 iš Čikagos
RUGSĖJIS	
LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.	
Kelionė Nr. 914 rugsėjo 14-27	\$2,209 iš Bostono ir Niujorko \$2,392 iš Čikagos
LIETUVA — 10 d.: 7 dienos Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje.	
Kelionė Nr. 944 rugsėjo 14-23	\$1,799 iš Bostono ir Niujorko \$1,982 iš Čikagos
SPALIS	
LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Vienoje.	
Kelionė Nr. 105 spalio 5-19	\$2,159 iš Bostono ir Niujorko \$2,342 iš Čikagos
LAPKRITIS	
LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.	
Kelionė Nr. 102 lapkričio 2-15	\$1,699 iš Bostono ir Niujorko \$1,882 iš Čikagos
GRUODIS	
LIETUVA IR BELGIJA Naujų Metų kelionė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje	
Kelionė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11	\$1,599 iš Bostono ir Niujorko \$1,782 iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernaktavimu kiekvienai grupei!

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimesiems dokumentus viešnagai pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradedame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems gimnaisiams Lietuvoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:

BALTIC TOURS
 77 Oak St., Suite 4
 Newtown, MA 02164
Tel.: (617) 965-8080



KŪRYBA IR MOKSLAS



'Gintaro' kilimo istorija

Pokalbis su dr. Angele Kazlauskiene

Dr. Angelė Kazlauskienė, Matildos ir žinomo lietuviškosios knygos mylėtojo Augustino Kuolų duktė, sutelkusi būrį moterų, išaudė kilimą ir per Gintaro šokėjus, kaip dovaną, pasiuntė jį Vilniaus universitetui.

Tai reto pobūdžio ir prasmingas sumanymas. Kilimo audėjos, – vienos skyrusios tam didesnį valandų kiekį, kitos mažesni, – visos dirbo nustūmusios į šalį savo asmeninius reikalus ir šeimos rūpesčius.

Dr. Angelė visoms moterims už talką nuoširdžiai dėkoja. Aišku, ji pati – kaip dovanos sumanytoja, – dirbo daugiausiai.

Čia perspausdiname Angelikos Sungailienės pasikalbėjimą su dr. Angele Kazlauskiene, išspausdintą "Tėviškės Žiburiuose" š.m. birželio 6 d.

(Red.)

1989 m. gegužės 16 d. Toronte įvykusio "Gintaro" ansamblio koncerto metu, vadovams Juozui ir Ritai Karasiejams buvo įteiktas kilimas su jame įsusta "Gintaro" emblema. Ta proga kilimo vyriausia audėja dr. Angelė Kazlauskienė sutiko atsakyti "Tėviškės žiburių" korespondentei į keletą klausimų.

— Visą dieną įtemptai dirbusi su pacientais dantų gydyto kabinete, savo vakarus ir savaitgalius turėtumėte skirti poilsui; iš kur sėmėtės ištvermės ir energijos tokiam dideliui darbu?

— Pradėdama žinojau, kai tai bus didelis darbas, bet, prisipažinsiu, netikėjau, kad jis bus toks didelis. Prie jo pastūmėjo meilė Lietuvai, noras padaryti ką nors vertingo, išliekančio; ne kokią pirktinę dovaną, bet savo rankų darbą. Pasirašėme sau motto ir pasikabinome virš staklių "Su kiekvienu mazgu įrišame savo meilę Lietuvai".

— Kodėl kilo sumanymas austi kilimą, kas tą mintį davė ir kam jis bus įteiktas?

— "Gintaras" buvo pakviestas Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblio eilei koncertų įvairiuose Lietuvos miestuose. Lietuvišku papročiu važiuojant į svečius šeiminkams vežama dovana. Kilimo idėją iškėlė gintarietis-veteranas Mikas Slapšys viename vadovų pasitarime. Idėją visi mielai priėmė, o jai įvykdyti kreipėsi į mane. Kilimas bus nuvežtas ir įteiktas Vilniaus universitetui.

— Ar turėjote padėjėjų ir kiek darbo valandų praleidote prie kilimo?

— Turėjau talkos kadrą apie dvidešimt moterų. Vienos iš jų padėjo daugiau, kitos mažiau. Aš pati įdėdavau apie šešiasdešimt valandų savaitėje. Vien tik mergaitės profilį ardžiau ir taisiau septynias valandas, kol išgavau tą, ko norėjau. Iš viso esame įdėję per tūkstantį darbo valandų ir surišę apie trisdešimt tūkstančių mazgų.

— Kokios buvo didžiausios kliūtys?

— Pirmiausia – laiko stoka; turėjome tik tris su puse mėnesio. Sunkiausia buvo suorganizuoti medžiagą: virvelę metmenims, įrankius ir siūlus. Negalėdama gauti tinkamos žalios spalvos vilnos, pati virtuvėje maišiau dažus ir dažiau siūlus.

— Kas padarė kilimo projektą?

— Aš piešiau eskizą pagal originalią "Gintaro" emblema. Anatomines dateles figūroms pozavo gyvi modeliai. Kilimo viduryje įsustas Lietuvos vals-



tybės herbas buvo prieš eilę metų stilizuotas dailininko Telesforo Valiaus.

— Kodėl susidomėjote kilimų rišimu ir kas išmokė šio meno?

— Man visuomet patiko dirbti su vilna, pajusti jos šilumą, švelnumą, gėrėtis spalvų subtilumu. Ji tarsi atgyja žmogaus rankose. Dailininkų – Antano ir Anastazijos Tamošaičių darbai, ypač kilimai, man visą laiką buvo didžiausia inspiracija. Iš jų išmokau austi, o šį kilimą rišant, Anastazija Tamošaitienė buvo mano nuolatinė vadovė ir patarėja.

— Ar kanadiečių spauda paminėjo jūsų darbą?

— "Oakville Beaver", išėinęs tris kartus savaitėje, gegužės 17 d. laidoje paskyrė visą puslapį Lietuvos, jos folkloro ir šio kilimo aprašymui su didele nuotrauka.

— Kaip jūsų vyras dr. Sigitas Kazlauskas reagavo į tokį besąlyginį atsidavimą šiam darbu?

— Jo atsižvelgimas buvo labai malonus, pozityvus ir teigiamas. Uolus mano pagalbininkas ir konstruktyvus kritikas, jis savo praktiškom sugebėjimais dažnai padėdavo išspręsti painias problemas. Be jo moralinės paramos kažin ar būčiau ištesėjusi.

— Atrodo, kad menas yra neatsikiriama jūsų gyvenimo dalis. Jūsų namai išpuošti paveikslais ir įvairiausiais dailės darbais, o ir aiškinatė juos su giliu kritišku įžvalgumu. Ar jūs formaliai studijavote kurį nors meno šaką?

— Taip. Surinkusi penkiolika pilnų kreditų, gavau interjero dekoratorės diplomą iš Sheridan College. Prieš tai keletą metų vakarais lankiau Ontario College of Art, kur studijavau piešimą ir kompoziciją. Taip pat lankiau keramikos kursus. Aš beveik instinktyviai puošių savo aplinką, visur ieškau spalvų, formos, gro-

žio. Be meno negalėčiau gyventi.

— Dabar jūs pirmininkaujate kun. Petro Ažubalio stipendijų fondui. Kokioje padėtyje jis yra, ir iš kur sukeliat lešas?

— Yra tam tikras pastovus kapitalas, o iš procentų skiriame kasmet vieną stipendiją humanitarinius mokslus studijuojančiam jaunuoliui-ei už lietuvišką veiklą. Stipendija reklamuoja pati save, be to, pamažu susidarė rėmėjų tinklas, kurie prisimena retkarčiais paaukoti. Jiems esame labai dėkingi.

— Esate ne skambių šūkių, bet konkrečių darbų žmogus, o jūsų meilė tėvų kraštui pirmiausia reiškiasi labdaroje. Nepaslaptis, kad jūs, kaip miestuose. Lietuvišku papročiu važiuojant į svečius šeiminkams vežama dovana. Kilimo idėją iškėlė gintarietis-veteranas Mikas Slapšys viename vadovų pasitarime. Idėją visi mielai priėmė, o jai įvykdyti kreipėsi į mane. Kilimas bus nuvežtas ir įteiktas Vilniaus universitetui.

— Ar turėjote padėjėjų ir kiek darbo valandų praleidote prie kilimo?

— Turėjau talkos kadrą apie dvidešimt moterų. Vienos iš jų padėjo daugiau, kitos mažiau. Aš pati įdėdavau apie šešiasdešimt valandų savaitėje. Vien tik mergaitės profilį ardžiau ir taisiau septynias valandas, kol išgavau tą, ko norėjau. Iš viso esame įdėję per tūkstantį darbo valandų ir surišę apie trisdešimt tūkstančių mazgų.

— Kokios buvo didžiausios kliūtys?

— Pirmiausia – laiko stoka; turėjome tik tris su puse mėnesio. Sunkiausia buvo suorganizuoti medžiagą: virvelę metmenims, įrankius ir siūlus. Negalėdama gauti tinkamos žalios spalvos vilnos, pati virtuvėje maišiau dažus ir dažiau siūlus.

— Kas padarė kilimo projektą?

— Aš piešiau eskizą pagal originalią "Gintaro" emblema. Anatomines dateles figūroms pozavo gyvi modeliai. Kilimo viduryje įsustas Lietuvos vals-

tybės herbas buvo prieš eilę metų stilizuotas dailininko Telesforo Valiaus.

— Kodėl susidomėjote kilimų rišimu ir kas išmokė šio meno?

— Man visuomet patiko dirbti su vilna, pajusti jos šilumą, švelnumą, gėrėtis spalvų subtilumu. Ji tarsi atgyja žmogaus rankose. Dailininkų – Antano ir Anastazijos Tamošaičių darbai, ypač kilimai, man visą laiką buvo didžiausia inspiracija. Iš jų išmokau austi, o šį kilimą rišant, Anastazija Tamošaitienė buvo mano nuolatinė vadovė ir patarėja.

— Ten, iš kur jie atvažiuoja, dantų medicina ir higiena yra labai apleista. Jie ateina į kabinetą suvargę, be vilties, lyg ko bijodami. Ir kai pamato, kiek su pažangia technika ir moderniais įrankiais galima padaryti, jie nušvinta, pradeda šypsotis, lyg tampa kitais žmonėmis. Per juos iš naujo pajuntu pasididžiavimą savo profesija, ir darbas kabinete nustoja būti rutina. Gaila, mano jėgos ir laikas yra riboti, ir negaliu daugiau padaryti. Mano didžiausias troškimas matyti Lietuvoje aukštesnį dantų



Rištinis kilimas 190 cm x 127 cm

Nuotr. O. Burzdžiaus

Rima Šilėnaitė - nauja advokatė

1988 metais Rima Šilėnaitė, Washington, DC, baigė mokyklą su Juri Doctor titulu. Besiruošdama profesiniams egzaminams, ji pradėjo dirbti Ralph Nader organizacijoje Freedom of Information Clearing House. O šį pavasarį Rima sėkmingai užbaigė savo teisės studijas, išlaikydama profesinius egzaminus ir įsigydamą teisę praktikuoti advokatūrą.

Rima Šilėnaitė, kilusi iš Chicagos, augusi Erie, PA, pasirinko Washingtoną savo gyvenvieta ne atsitiktinai. Kaip ir daugelis Amerikoje augančių mūsų vaikų, ji anksčiau pajuto skirtumą tarp amerikiečių ir lietuvių gyvenimo ir dažną konfliktą tarp abiejų. Ir ji, kaip visi kiti lietuvių jaunuoliai, turėjo susirasti savo vietą tarp iš abiejų pusių siūlomų vertybių, galimybių, progų, iššūkių, reikalavimų. Nežiūrint tėvų pastangų, tik maža dalis jaunimo pasirinko sekti tėvų pėdomis ir pilnai jungtis į lietuvių bendruomenę. Didžiuma pasirinko homogenizuotą amerikiečių



Adv. Rima Šilėnaitė

bendruomenę ir šliejasi prie jos, kiek jų sąlygos ir talentai leidžia.

Rima pasirinko trečiąjį kelią: neatsisakant savo paveldėjimo ir tapatybės, atsiverti kitoms tautybėms.

Kilusi iš lietuviškos šeimos, nuo mažens skautavusi, lankiusi šeštadieninę mokyklą, metus mokiusi Vasario 16 gimnazijoje, lankiusi aukštesnius lituanistinius kursus Lie tuvoje ir Amerikoje, ji subrendo lietuviškai.

Lankiusi Lietuvą kaip turistė ir kaip mokinė, grįžusi – ir suvokusi, kad tik Amerikoje ji yra lietuvaitė, o Lietuvoje jau amerikietė, – ji pajuto savo tarptautiškumą. "Tikiu į tarptautinį žmogų" – tapo jos motto. Washingtonas, (Nukelta į 6 psl.)

medicinos lygį – tokį, koks jis galėtų ir turėtų būti. Mes, išeivija, šioje srityje galime Lietuvai daug padėti.

Dėkoju už tokį nuoširdų minčių pasidalinimą ir linkių jums ateityje sėkmės ir ištvermės.

Kalbėjosi –
Angelika Sungailienė

Rima Šilėnaite...

(Atkelta iš 5 psl.)

tarptautinis kosmopolitinis miestas, tapo 'jos' miestu.

1982 metais ji baigė Washingtono American University tarptautinių santykių studiją bakalauro laipsniu ir vieną vasarą tamavo JBANC (Baltų Santalkos) interne. Ten ji pirmą kartą susitiko su latviais ir estais, pradėjo pažinti su jų kultūromis ir užsidegė pabaltietiška veikla. Atrodė labai patrauklu jungtis su skirtingais, bet labai panašiais žmonėmis ir skleisti lietuviškas problemas ne vien lietuvišku, bet pabaltietišku žodžiu. Ji prisijungė prie Pabaltiečių Jaunimo Sandraugos (BYC) ir iki šiol su ja dirba valdybos nare ir išdininke labai apgailestaudama stoka lietuvių dėmesio šiai prasmingai organizacijai. Sandraugoje dalyvauja daug gabių ir kūrybingų asmenų. Ją lėšomis ir moraliai remia latviai ir estai. Ji domisi ir svarsto visų trijų tautybių politinius, visuomeninius ir ekonominius klausimus ir tarnauja kaip forumas vienai tautybei pamatyti kitos veidą. Nėra jokios abejonės, kad dirbdami ir atstovaudamiesi kartu būtume stipresni ir veiksmingesni. Pabaltiečių Jaunimo Sandrauga – žingsnis į tą pusę.

Du metus atidirbusi emociniai sužalotų ir protiniai atsilikusių vaikų mokykloje Reinbecke, NY, Rima įstojo į George Washington Teisės Mokyklą. Studijuodama teisę ji turėjo progos prisidėti prie OSI iškeltų klausimų nagrinėjimo, palaikė ryšius su Amerikos Lietuvių JaunimoS-ga, Akademikais Skautais, dirbo savanore su National Center for Therapeutic Riding ir talkininkavo savo laiko ir išteklių ribose visur, kur matė talkos reikalą ar buvo kviečiama. Nėra abejonės, kad jos asmenyje mes turime jauną, pajėgią, kūrybingą, ir žengiančią į tarptautinę plotmę, brandžią reprezentantę, gyvai jautrią Lietuvos reikalams.

Rimos atsiekimu džiaugiasi jos tėveliai Ona ir Viktoras Šilėnai (Cleveland, OH), sesutės ir brolis: Rasa – chirurgė, aviacijos majorė, "Reconstructive and Plastic Surgery" skyriaus direktorė aviacijos bazės ligoninėje; Algis – elektros inžinierius IBM korporacijoje ir Aldona – gailėstingoji sesuo, civ. aviacijos pilotė.

Sveikiname advokatūros teises įsigijusią Rimą Šilėnaite! Linkime sėkmės jos pasirinktame kelyje, profesiniame ir asmeniniame gyvenime, paraleliai išsaugant ir gautas lietuviškąsias vertybes.



Grandinėlės vadovai Aleksandra ir Liudas Sagiai. T. Grigutytės nuotr.

Grandinėlė pakviesta į dainų ir tautinių šokių šventę Vilniuje

Daugelį metų Grandinėlė mokslus einančiam mūsų jaunimui skiepyte skiepijo vieną iš tautinio meno šakų – lietuviškus šokius. O per rengiamus koncertus šiame krašte ir kitur, kur dailiai nuaugusios merginos ir vaikinai, aprenkti skoningais tautiniais rūbais, smagiam šokyje davė daug pakilių momentų didžiuliotis esant ir išliekant lietuviams.

Ir štai, po daugelio metų, viliantis ir laukiant, kad atsirastų palankios sąlygos Grandinėlės jaunimui aplankyti tėvų žemę, iš Vilniaus atėjo Kultūros ministro Dainiaus Trinkūno laiškas, kuria me rašoma: "Atgimsta Lietuva, atgimsta jos kultūra, tra-

dicijos, papročiai, plečiasi ryšiai su lietuvių išeivija. Naują prasmę įgauna ir mūsų dainų šventės. Tikime, kad ateityje jos taps visos lietuvių tautos šventėmis". (Lietuvoje į dainų šventes įjungta ir tautiniai šokiai. B.G.)

Panašų kvietimą Grandinėlei atsiuntė ir tautinių šokių vadovė Elena Morkūnienė.

ŠOKĖJAMS IR JŲ TĖVAMS SVARSTANT, KVIETIMAS PRIIMTAS

Kvietime pranešta, kad Grandinėlės kelionę į Vilnių ir atgal teks patiems apsimekėti. O dviejų savaitių nakvynės ir maitinimą parūpins šventės rengėjai.

Grandinėlei, su kviečiamais šokėjais iš Australijos ir Lenkijos (Punsko srities), šventėje teks šokti du šokius. O specialioms pasirodymams Vilniuje ar kitur, dar reikia pasiruošti bent pusės valandos tautinių šokių programai.

TAT KAI SU KELIONĖS IŠLAIDOMIS?

Grandinėlės 40% narių yra aukštesniųjų mokyklų mokiniai, o 50% aukštųjų mokyklų studentai. Taigi visi gali lengvai suprasti, kad jų piniginėse gali būti tik keli doleriai arba ir nieko. Tiesa, Grandinėlėje jau yra keli nariai, kurie mokslus baigė ir pradėjo dirbti savo profesijoje. Jie, svarbiu reikalui esant, dar ateina Grandinėlei į talką.

Visos išlaidos, be skrydžio išlaidų į Vilnių ir atgal, dar nemažos. Reikia atnaujinti susidėvėjusių rūbų dalis, reikia ir kukliam, bet būtinam pasirodymui, kad atvykome ne iš kokio vargšų krašto, bet nesunaikinti pilnateisiai vaikai į savo tėvų žemę.

Dalį išlaidų pasižadėjo sumokėti šokėjų tėvai. Kitos dalies teks prašyti, kad ją remtų mūsų dosni visuomenė ir jos organizacijos. Tat šioms ir kitiems darbams talkinti organizuojamas specialus komitetas.

AR TOKIA KELIONĖ Į LIETUVĄ REIKALINGA?

Iš praktikos žinoma, kad visi mūsų jaunuoliai, pavieniui ar grupėmis dalyvavę tėvynėje, ten susipažinę su sunkiomis išsilaikymo sąlygomis, iš ten grįžo daug daugiau patriotiniai nusiteikę, ne-

gu anksčiau buvo. Jie, bendrybėmis auklėti tėvynę mylėti iš tolo, kol į tas žaizdas neįdėjo savo pirštų ir savo akimis nepamatė susitikę su savo giminaičiais ir jų draugais, buvo abejingi. O kai pamatė -- tada suprato, kad tėvų ir mokytojų žodžiai buvo šventai tikri.

O KOKIA ČIA MANO PAREIGA?

Grandinėlės vadovybės esu prašytas, kaip ją nuo pat įsisteigimo rašiniiais rėmęs ir kitaip talkinęs, kad apie kelionės ruošą į tėvynę, kai tik bus kokių svarbesnių žinių ar reikalų, parašyčiau Dirvos skaitytojams. Tikiu, kad – redakcijai remiant, – galėsiu tai atlikti, kadangi Grandinėlė ir Dirva yra, anot rašytojo Aisčio, to paties kaimo susibėgę vaikai. Telioka tik, rankas padavus, bendrai dainuoti tautinio išsilaikymo dainą.

O tuo pačiu, drauge su mūsų jūreiviais, plaukiančiais iš Klaipėdos pas Amerikos lietuvius, atiduotume ir savo jaunų dienų duoklę Lietuvos garbei ir tautos vienybei.

Balys Gaidžiūnas

PRESSMAN/W - OPERATORS
Top wages, benefits, paid relocation, growth opportunities and an excellent work environment are being offered by our growing corporation. Due to recent expansion and equipment additions in our three (3) folding carton plants, we are seeking skilled operators. FOLDING CARTON experience preferred. We are seeking:
● 7/Color Planeta Pressman
● 6/Color Miehle Roland Pressman
● Bobst Die-Cutting Pressman with Blanker experience
● Multi-gluer Operator
● Window Operator
We have plants in great areas of Utah, Nebraska, and Florida. They are located on the fringe of cities that feature outstanding recreational opportunities minutes away. Excellent school systems & low cost of living. To learn more, call Personnel toll-free at (800) 228-7877.

AMŽINO ĮŠALO ŽEMĖJE (4)

ANTANAS ABROMAITIS

UŽPOLIARĖS "AMERIKOS"

Visa brigada su vaikais ir tinklais tilpo į vieną valtį. Išplaukėme žvejoti į žemesnes salas netoli Trofimovsko. Mums nedavė jokios žvejybai tinkamos aprangos, nei guminių batų, nei šiltesnio drabužio. O vanduo buvo šaltas, juk šalia Siaurės jūra.

Subridę iki juosmens į ledinį vandenį, traukėme tinklą ir mes, vaikai.

Pamokyti vietinių jakutų, žuvis valgėme žalias. Žmonės stipriau stojosi ant kojų, tik veidai buvo nesveikai ištinę. Sugautas žuvis valtimis vežė į Trofimovską, kur jas sūdė į statines. Už sugautas žuvis gaudavome amerikoniškų miltų ir cukraus. Mirties ir bado šmėkla pasitraukė.

Atėjo 1943 metų ruduo, baigėsi vasaros žvejyba. Visiems žvejams buvo įsakyta ruošti žiemos žvejybai po ledu – išdavė tinklus.

Gal savaitę plaukėme valtimis į Laptevų jūros salas, kurios nuo Trofimovsko buvo už 100 ir daugiau kilometrų.

Ziema čia pat, dienos trumpėjo, prie salų krantų jau užsitraukė ledas. Pamatę vieną salą, daužydami irklais ledą, priplaukėme prie kranto. Nusiziūrėjus iš vietinių jakutų, reikėjo greitai statyti jurtas, kol šaltis nesukaustė per trumpą vasarą atšilusio 30 cm žemės sluoksnio.

Zeme apdėdavome jurtos šonus ir stogą. Salų Lenos deltoje – tūkstančiai. Rinkdavomės salas, ant kurių per pavasario ledonešį iš Lenos aukštupio daugiau sunėsta miško, kad būtų galima iš medžių statyti jurtas ir visą ilgą žiemą jais kurenti.

Vienoje iš tų salų, pavadintoje Bobrovskiu, apsigyveno vadinamieji inspektoriai, kurie visą vasarą statėsi sau namus, turėjo sočiai maisto, o žvejojė tik savo malonumui.

Tai skyriaus viršininkas Gurkovas, Šipicinas ir kiti. Jie buvo visiškai neraštingi, todėl gretimoje jurtoje laikė tremtinę Sprangauskienę, kuri gerai mokėjo rusų kalbą ir vedė visą jų buhalteriją.

Jų užduotis buvo žiūrėti, kiek pastatyta tinklų, kiek sugauta žuvų. Kiekvienas žvejas turėjo jiems atsiskaityti.

Statėme jurtas po keletą vienoje saloje, arti viena kitos, kad po pūgų, kada jurtos užnešamos sniegu iki viršaus, galėtume vieni kitus atkasti. Nuo jurtos iki jurtos buvo nutiestos virvės, kad per pūgą, laikantis virvės, galima būtų pasiekti kaimynus.

Mes, vaikai, išmokome puikiai irkluoti, valdyti valtį. Pasisiuvę iš maišų bures, plaukdavome į tolimes salas, žvejojome ir vasarą, ir žiemą.

Turėdami po 13–14 metų, buvome laikomi suaugusiais ir lygiaverčiais jiems žvejais. Plaukiojome per didžiausias bangas.

Visa bėda, kad neturėjome knygų, netgi pieštukų, popieriaus lapo. Visa pramoga būdavo žiemą pasitaikanti giedra poliarinė naktis. Išėjęs į lauką, iki kaulų peršalęs, žiūrėdavau į šiaurės pašvaistės išdaigas. Aukščiau visų vaivorykštės spalvomis tvieskiantys stulpai staiga šokdavo į padangę, tai vėl greitai krisdavo žemyn. Sito reginio neaprašysi, reikia jį pamatyti. Čia buvo ir kinas, ir cirkas, ir teatras.

Vasarą, kai užeidavo didelės audros ir žvejoti nebuvo galima, susirinkdavo tremtiniai į didžiausią jurtą, prisimindami kalbėdavo vis apie Lietuvą, netgi dainą moterys traukdavo. Pagrindinė daina tai būdavo „Leiskit į Tėvynę“.

Ziemą jurtose gyvendavome po kelias šeimas, kad bū-

Helsinkio aktas padeda siekti Lietuvos valstybės atstatymo

Juozas Stempužis

VLIKo pirm. dr. Kazys Bobelis, pabuvojęs dešimt dienų Helsinkio baigiamąjį aktą pasirašiusių valstybių konferencijoje, telefonu pranešė Clevelando "Tėvynės Garsų" radijo valandėlės vedėjui Juozui Stempužiui apie kryptis Lietuvos bylos klausimu – didesnę viešumą apie Lietuvos okupaciją, jos teisę siekti pilno išstojo iš Sovietų Sąjungos. Konferencija prasidėjo gegužės 30.

– Gerb. dr. Bobeli, kaip Jūs, nebūdamas Helsinkio susitarimų sąjungos narys, gavote teisę dalyvauti Paryžiaus konferencijoje?

– Po II-jo pasaulinio karo nebuvo pasirašyta taikos sutartis, tačiau Helsinkio baigiamajame akte buvo tar-ta, kad kraštai turi savitarp-yje bendradarbiauti ir laikytis Helsinkio sutartyje priimtų principų, kad eventualiai ga-lėtų būti pasirašyta Europos taikos sutartis.

Taip pat buvo sutarta, kad Helsinkio baigiamojo ak-to signatarai periodiškai rink-sis aptarti, kaip žmogaus tei-sių bei laisvių principai yra vykdomi. Britanijos, JAV, Prancūzijos vyriausybės spau-džiami, signatarai sutiko, kad

į aptarimų bei stebėjimo kon-ferencijas bus kviečiami NGO atstovai – nevaldinių organizacijų atstovai, kuriuos gali sponsoriuoti Helsinkio aktą pasirašiusios valstybės. Paryžiaus konferencijoje NGO atstovo statusą man ir kitiems lietuviams suteikė JAV delegacija. Kiti atsto-vai, gavę NGO statusą, buvo Gintė Damušytė, atstovavusi PLB ir LI centrą, Jonas Bobe-lis (VLIK), Arvydas Juozaitis - Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio seimo tarybos narys. Pastebėtina, kad kiti kraštai labai nenoriai sutiko, arba net visiškai atsisakė, sponso-riuoti nevaldinių organizaci-jų atstovus.

– Koks buvo konferen-cijos formatas, kurio rango

diplomatai atstovavo Helsin-kio akto valstybės?

– Po Vienos plenumo sesijos, Paryžiaus konferen-cija apėmė grynai žmogaus teisių reikalus ir todėl šią kon-ferenciją vadina "humaniš-kųjų dimensijų" vardu. Ati-darymas buvo labai iškilmin-gas. Pirmąją kalbą pasakė Prancūzijos prezidentas Fran-çois Mitterand. Visų kraštų vyriausybės atstovavo užsie-nio reikalų ministrai, išsky-rus JAV. Amerikos valsty-bės sekretorius James Baker III šioje sesijoje nedalyvavo. Jo delegacijai vadovavo, su ambasadoriaus titulu, Morris Abram.

– Tai kas buvo padary-ta Paryžiaus konferencijoje Lietuvos bylos klausimu?

– VLIKo ir mano asme-niška nuomone, Helsinkio baigiamasis aktas yra istori-nės reikšmės, kuris eventua-liai turės labai didelį poveikį naujam valstybių bendradar-



Dr. K. Bobelis (dešinėje) ir Jonas Bobelis Paryžiuje, dalyvavę Žmogaus teisių konferencijoje.

biavimui ir okupuotų valsty-bių atsistatymui. Jau šioje konferencijoje buvo labai stipriai ryškinamas ne tik žmogaus teisių klausimas, bet ir tautinių teisių bei lais-vių reikalavimai tautinėms bendruomenėms bei mažu-moms. JAV senatorius Dole pirmą kartą iškėlė Pabaltijo klausimą Belgrado konferen-cijoje. Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacija taip pat stip-riai iškilo Madride, Berne ir Vienoje. Šioje Paryžiaus konferencijoje nebuvo dele-gacijos, kuri nežinotų apie Pabaltijo valstybių okupaci-ją. Ypatingai norėčiau pa-brėžti, kad JAV delegacijos vadovas ambasadorius Mor-ris Abram konferencijos ati-daromoje kalboje minėjo pre-zidento Bush stiprų pareiški-mą NATO posėdyje, Briuse-lyje. JAV prezidentas Euro-

pos bendradarbiavimo ir sau-gumo sąjungos nariams siū-lė, kad būtų naudinga dabar išvystyti kaip galima geres-nius standartus tikrai lais-viems rinkimams įvairiuose kraštuose. Prezidentas dar pabrėžė, kad su laisvais rinki-mais Helsinkio akto aštunta-sis principas duoda galimybę išgydyti Europos dvasines ir istorines žaizdas, įskaitant ir nelegalią Pabaltijo kraštų in-korporaciją (į Sovietų Sąjun-gą), įvykusią prieš 50 metų.

Tai buvo vienas geriau-sių pareiškimų ir jau tiesiog-iškai kalbančių apie Lietuvos laisvės atstatymą Helsinkio susitarimų parametre.

– Idomu, kaip dabar sovietų diplomatai reaguoja

(Nukelta į 8 psl.)

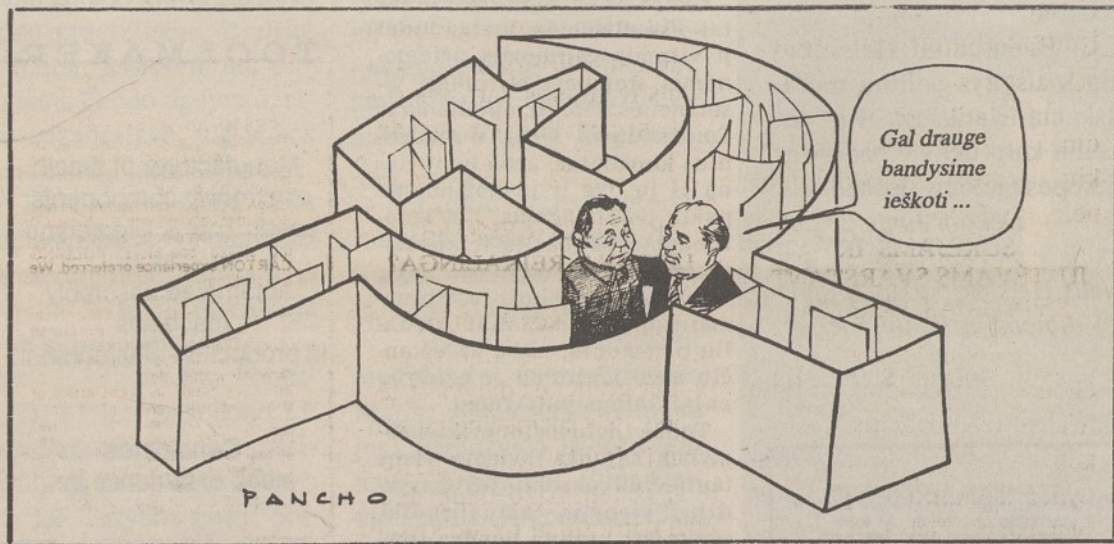
Lietuvoje

• Kaip jau buvome prane-šę šioje skiltyje, per paskuti-nį gyventojų surašymą paaiš-kėjo, kad Lietuvoje dabar gy-vena 3,690 tūkstančių žmo-nių. Jų pasiskirstymas tauty-bėm šiuo metu dar nėra tiks-liai žinomas, tačiau prelimi-nariniais duomenimis iš šim-to Lietuvos gyventojų 80 yra lietuvių, 9 rusai, 7 lenkai, maždaug 2 yra gudai ir 2 kitų tautybių.

Palyginimui gali paste-bėti, kad Nepriklausomybės pradžioje toje pačioje teritori-joje 100 gyventojų teko tik 67.9 lietuvių, 15.3 lenkų, 8.3 žydų, 3.4 vokiečių, 2.5 rusų, 1.3 klaipėdiškių, .64 baltaru-sių ir .6 latvių. Taigi beveik per 70 metų lietuvių padidėjo 10%, betgi rusų per 300%.

• Žurnalas TARYBINĖ MOTERIS, š.m. gegužės mėn. laida, virto tik MOTERIM, atsipalaiduodamas nuo 'tary-binio' štampos. Vyriausioji redaktorė Regina Paulauskie-nė.

• Nuo gegužės 28 d. Lie-tuvos geležinkelių stočių laik-rodžiai jau rodo vietinį, o ne tarybinį laiką.



tų lengviau kurenti. Kurenti reikėjo visą parą, juk po kojomis buvo amžinas įšalas.

Nebuvo jokio medicinos punkto. Apie mokyklas net nesvajojome. Trofimovske 1943 metais buvo atidaryta septynmetė mokykla, bet mes, žvejų vaikai, lankyti jos negalėjome.

Pirmą žiemą vienoje jurtoje gyvenome su mokytojo Guzevičiaus šeima. Čia gyveno ir Raibikis su sūnumi Vytu (Raibikio žmona mirė 1942 metų žiemą Trofimovs-ke), o jaunesniuosius du jo sūnus 1943 metų vasarą iš-vežė į Kisiurą – internatan. Kiek jis dėl jų išgyvendavo. Nežinau, ar juos vėliau surado, ar ne? Kiti gyveno už 10–15 km, kitose salose.

Neturėjome nei lašo žibalo, nei gabalėlio stiklo. Pa-sišviesdavome pamerktu į žuvies taukus skudurėliu, kuris atstodavo žvakę. Vietoj stiklo jurtos sienoje įšal-dydavome ledo gabalą, jam ištirpus iš vidaus, keisdavo-me kitu.

Vasarą vėl susiburdavome į brigadas traukti 100 met-rų tinklus.

1944 metais jūroje siautė didelės audros, prasidėjo potvynis, visus po ledu pastatytus tinklus nunešė į jūrą. Naujų tinklų nedavė. Tinklai tais laikais buvo lininiai, reikėdavo dažnai juos keisti, džiovinti, kad nesupūtų. Keletas tinklų džiūvo jurtoje, tie ir liko. Žuvų pagavome mažai, tik maistui, o nepridavę žuvų, negavome miltų.

Taigi visą žiemą mitome vien žuvimis.

Žiemos žvejyba trukdavo iki Naujųjų metų, po to prasidėdavo didelės pūgos, kurios tęsdavosi ištisas sa-vaites ir daugiau. Ledas pasiekdavo 2,5–3 metrų storį, ir žuvų nepagaudavome.

Kovo, balandžio mėnesiais su tėvais įsikabinę į ro-ges, veždavau iš salų į Bobrovskį valdžiai malkas. Rei-kėdavo jas sukapti ir sunešti į prieškambarį.

Sužinoję, kad tėvukas gerai piešia, inspektoriai duo-davo nuo amerikoniškų konservų dėžių kieto kartono, iš kurio turėjo nupiešti jiems kortas.

Iš cukraus, kurio jiems netrūko, darydavosi alkoholi-nį gėrimą, vadinamąją *Braškę*. Kiauras paras jie gerda-vo ir kortuodavo, kai suplyšdavo kortos, reikalaudavo piešti naujas.

Taip metai po metų sulaukėme karo pabaigos. Bob-rovskyje įrengė radijo stotį, kartu su radistu statėme me-dinę anteną. Gal 1946 metais iš Trofimovsko gavome te-legramą, kad iš Lietuvos atvažiuavę atstovai renka naš-laičius ir juos veža į Lietuvą. Dar ir dabar jų pavardes pamenu, – tai Gerulaitis ir Bulota.

Mano geriausias draugas Antanas Drutis su seserimi Onute ir dar keletas našlaičių, įsidėję miltų, sūdytos žu-vies, sulipo į valtį, pakėlė burę ir išplaukė į tą išsvajotą, sapnuose sapnuotą Lietuvą.

Susirinkę kiek tik buvo, lietuviai, lydėjome juos į ke-lionę panašiai kaip Darių ir Girėną iš Amerikos į Lietu-vą.

Kartu ir džiaugėmės, gal ir pavydėjome jiems.

Po dviejų savaitių, išvargę, nepanašūs į žmones, grį-žo atgal mūsų našlaičiai į Bobrovskį. Kelyje juos užpuolė audra, tarp salų jie paklydo. Pakol pasiekė Trofimovską, Lietuvos pasiuntiniai su kitais našlaičiais jau buvo iš-plaukę. Pavėlavo. Galima įsivaizduoti jų savijautą.

Vėl kartu gaudėme žuvį.

Pradėjo sunkiai sirgti mamytė, širdies priepuoliai kar-tojosi vienas po kito. Gavome leidimą išvykti į Trofi-movską. 1946 metais iš Bobrovskio barža, kuri vežė sū-dytą žuvį, atplaukėme į Trofimovską. Ten jau buvo gy-dytoja, leido mamytei vaistus.

1947 metais Trofimovsko *Rybzavod* buvo uždarytas kaip nerentabilus.

Išdavė kiekvienam popieriaus lapelius su antspaudu vietoj paso, kuriame buvo parašyta, kad esi *Specperesele-nec* ir tau leidžiama gyventi tik Jakutijos ATSR ribose.

Kiekvieną mėnesį turėjome prisistatyti į komendantū-rą pasižymėti, kad toks esi ir niekur nepabėgai.

(Bus daugiau)



VLIKo pirm. dr. K. Bobelis ir Pasaulio Pabaltiečių Santalkos pirm. Maida Kari Žmogaus teisių konferencijoje gegužės 30 d. Sarbonos universiteto auditorijoje, laike atidarymo iškilnių.

Helsinkio aktas padeda...

(Atkelta iš 7 psl.)

į aštuntojo principo vykdymo procesą, kuris yra integrali dalis ir Lietuvos valstybinio atstatymo?

— Teisingai, jūs labai gerai pastebėjote. Sovietų nauji posūkiai yra labai svarbūs. Iš tikrųjų, jie mus gero-kai nustebino. Ši kartą jų kalbos buvo labai skirtingos nuo tų, kurias girdėjome kitose konferencijose. Jie tiesiog užėmė panašią poziciją kaip ir Vakarų kraštai.

Pabaltijo okupacijos klausimą jie mielai sutiko diskutuoti. Jau negirdėjome aštraus paneigimo, kad tai nėra teisybė. Jie aiškino, kad Pabaltijo valstybės nesiekia atskyrimo nuo Sovietų Sąjungos, tik nori ekonominio savarankiškumo.

— Ar jums teko asmeniškai kalbėtis su sovietų delegacijos nariais?

— Taip. man teko pasikalbėti su ambasadorium Yuri Kashlevu, kuris vadovavo sovietų delegacijai. Kuomet po vieno plenumo posėdžio prie jo priėjau ir pasakiau kas esu, ir kad atstovauju Lietuvos reikalus, jis sutiko priimti iš manęs VLIKo išleistą knygą "Memorandumas" ir kitus dokumentus bei Lietuvos istorinę ir demografinę apybraižą. Priėmęs knygą ir dokumentus, Kashlevas pastebėjo, kad tai įdomu, reikėsia pastudijuoti ir pridūrė, kad tuos klausimus jie su mieu noru diskutuos.

— Kokios perspektyvos?

— Man atrodo, jeigu ne būtų Helsinkio akto, tai mes neturėtumėm to bokšto, iš kurio galėtumėm skelbti tautinės laisvės reikalavimus ir siekti Lietuvos valstybės atstatymo.

Eventualiai Helsinkio aktas atstatys politinį moralės ir atitaisys II-jo pasaulio karo ugnyje padarytas Europos tautoms skriaudas.

— Dėkoju Jums už pokalbį ir už naujienas iš Paryžiaus Helsinkio akto žmoniškų dimensių konferencijos.

Juozas Stempužis

STAMPING SUPERVISOR
Production supervisor for stamping operation. At least 2 years stamping experience required. Knowledge of stamping, production scheduling and material handling required. Please respond by June 5 to Delta U.S.A. Corp., 1000 Ternes Drive, Monroe, MI 48161. EOE

Lietuvos Nepriklausomybės Sąjungos kreipimasis į Lietuvos gyventojus

Lietuvos nepriklausomybės sąjūdis, Lietuvos demokratų partija, Lietuvos Helsinkio grupė, Lietuvos krikščionių demokratų partija, Lietuvos laisvės lyga, Lietuvos tautinė jaunimo sąjunga, Politinių kalinių gelbėjimo komitetas skelbia, kad įkuriama Lietuvos nepriklausomybės sąjunga, vienijanti ir organizuojanti visas Lietuvos ir viso pasaulio lietuvių jėgas, siekiančias nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo bei Ribbentropo-Molotovo pakto pagrindu įvykdytos okupacijos ir aneksijos bei tautinio genocido padarinių likvidavimo.

Artėja dvi opiausios ir šiuo metu pačios svarbiausios lietuvių tautai datos: birželio 15-ji ir rugpjūčio 23-ji. Šiomet rugpjūčio 23-ą sukaks 50 metų nuo slapto sandėrio, pagarsėjusio Ribbentropo-Molotovo pakto vardu, o birželio 15-ą bus 49-ri metai, kai mes gyvename pagal šį sandėrį įvykdytos okupacijos sąlygomis.

Tų dviejų datų pakanka, kad pagal tai, kaip jos traktuojamos, būtų galima apibūdinti kas yra kas, įvertinti bet kokios organizacijos ar judėjimo, jų veiksmų aktualumo laipsnį, bet kurio žmogaus sąmoningumą, pilietinę ir moralinę poziciją.

Okupacinei administracijai tai skaudžiausia vieta, todėl ji visomis galimomis priemonėmis stengiasi atitraukti visuomenės dėmesį, apeidama ir ignoruodama šiuos du esminius momentus, arba bent vieną iš jų, lyg ir pripažindama pakto neteislingumą, bet ignoruodama okupaciją ir aneksiją, vietoj jų siūlydama aiškę visokių šalutinių, pragmatinių, tik socialiai aktualių priemonių, viską užgožiančių savo įvairumu ir gausybe ar laikiniu populiarumu.

Todėl Lietuvos nepriklausomybės sąjunga kviečia visus tautiečius pasekti jos pavyzdžiu, vienytis, aktualizuotis, susitelkti į vieną bendrą tikslą, nepasiduoti jokiems mėginimams nukreipti nuo jo dėmesį, išblaškyti savo jėgas. Gana tikėtis, kad okupacinė administracija kada nors teiksis savo noru išvesti okupacinę kariuomenę, kad galų gale "sovietiniai parlamentarai" pažadins imperijos sąžinę.

Laikas suprasti, kad totalistinio režimo sąlygomis esminių permainų nepadarys jokios asmenybės, kokios įžymios jos bebūtų ir į koki vadinamąjį "demokratišką parlamentą" jos bebūtų išrenkamos, mums nepadės. Jau nekalbant apie situaciją, kai tas režimas yra dar ir okupacinis.

Padėtį iš esmės pakeisti gali tik susivienijusi ir supratusi tikslą tauta ir tik remdamasi tarptautine teise bei kovodama dėl okupacijos bei aneksijos panaikinimo, užuot savo energiją ir jėgas eikvojusi beviltiškuose bandymuose pertvarkyti milžiniškos sovietinės imperijos, anot Stalino, naujos Rusijos totalistinio režimo mechanizmą.

Mes imperijos totalistinio režimo esminei pertvarkai galime pasitarnauti tik vienu būdu: pasipriešindami imperijos kėslams bet kokiomis priemonėmis ir bet kokiais, net kompromisiniais, būdais išsaugoti savo vientisumą, siekdami nepriklausomybės atkūrimo, besąlygiško okupacinės kariuomenės išvedimo, aneksijos panaikinimo bei jos padarinių likvidavimo.

Nesiekime iš karto dviejų

tikslų, kurių vienas, vadinamas nekaltu "perestroikos" vardu, daugiatautėje imperijoje neįmanomas realizuoti. Nėra prasmės ieškoti alternatyvų, prognozuoti jų reikšmingumą. Reikia pereiti nuo kompromisų, nutylėjimų, alegorijų (visa tai tik padės imperijai saugoti savo režimą) prie atviros ir principinės kovos. Mūsų išeities taškas — minėtos dvi svarbiausios datos, mūsų jėga — vienybė, mūsų pozicija ir veiksmas — atvira, organizuota ir maksimaliai tikslinga kova, mūsų priemonės — tarptautinė teisė, 1918 metų Lietuvos nepriklausomybės aktas, Lietuvos nepriklausomybės pripažinimas de jure, 1920 metų liepos 12-os dienos Rusijos-Lietuvos taikos sutartis, 1949 metų tarptautinė Ženevos konvencija, patvirtinta 1950-ais metais Maskvoje, Helsinkio baigiamojo akto dokumentai, Jungtinių Tautų organizacijos deklaracija ir daugelio užsienio valstybių nusistatymas nepripažinti dabartinio Lietuvos statuso. Mūsų tikslas — nepriklausomybė.

Lietuvos nepriklausomybės sąjunga
Vilnius, 1989 metų gegužės 25 d.

TOOLMAKER

Manufacturer of small electronics components needs Tool & Die person to work on automated assembly machines in production environment.

Candidates need experience in:

Close Tolerance Setup

Wire Forming Dies

Powder Compaction Dies

Assembly Techniques

Resistance Welding

Competitive hourly wage rate
Excellent benefits

Please send resume to:
ADMINISTRATION MANAGER

GETTERS CORPORATION OF AMERICA

5604 VALLEY BELT RD.
INDEPENDENCE, OHIO 44131

Equal Opportunity Employer
M/F/H/V

(22)

Superior Savings
ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.



Lietuvių Fondas paskyrė 245,130 dol. tautiško išlaikymui

Juozas Šlajus

Lietuvių Fondo vadovybė birželio 3 d., Chicagoje su kvietė spaudos ir radijo bendradarbius painformuoti lietuvių visuomenę apie 1989 m. pelno paskirstymą. Vadovavo LF Informacijos komisijos pirm. Antanas Juodvalkis dalyvavo virš 30 asmenų.

Apie LF darbus bei rūpesčius kalbėjo Tarybos pirm. Stasys Baras. Jis sakė, jog Lietuvių Fondas nesustos prie 5 milijonų kapitalo sutelkimo, bet sieks sukaupiti iki 10 milijonų dolerių kapitalo, kad galėtų efektingiau paremti mūsų išeivijos išsilaikymo veiklos darbus. Valdybos pirmininkė Marija Remienė kalbėjo, jog visos LF vadovybės pastangos yra sutelkti Fondo igaliojinių, ypač tolimesnės apylinkėse, su kurių pagalba didinti LF kapitalą dėl lietuviškos veiklos stiprinimo. LB Krašto valdybos pirm. dr. Antanas Razma, Lietuvių Fondo pradininkas, išreiškė padėką su pasišventimu dirbantiems Fondo ugdymui, tačiau apgailestavo, jog aukos plaukia daug lėčiau, ypač dabar, kai besilaisvinanti tauta tempia sunkią kovą dėl Lietuvos suvereniteto teisių ir iš išeivijos lietuvių reikalauja jiems reikalingos įvairios paramos. Lietuvos gen. konsulas Vl. Kleiza pasveikino LF darbuotojus, pagyrė ir pasiūlydžiaugė jų darbo vaisiais.

LF Tarybos pirm. Stasys Baras įteikė jaunuoliams pinigines dovanas už pasižy-

mėjimą lietuviškoje spaudoje. Jas gavo: Alda Mičauskaitė, Audrė Šlenytė ir Vitas Pabedinskas.

Pelno skirstymo komisijos pirm. Povilas Kilius pranešė, kad turėjo sunkią pareigą paskirstyti šių metų LF gautą pelną. Komisija gavo 122 prašymus apie vieno milijono dolerių sumos, o LF taryba galėjo leisti paskirstyti tik 245,130 dol., arba 25% visų prašymų. Paskirta švietimo reikalams 111,610 dol. - 46%, kultūriniais reikalams 75,900 dol. - 23% ir visuomeniniams reikalams 57,620 dol. - 23%. Nepatenkinti prašymai buvo atmesti, o dalis jų atidėti. Pirm. Kilius paaiškino, kad šiemt iš bendros sumos buvo paskirta 58,250 dol. 38-niems studentams, o buvo gauta 82 prašymai apie ketvirčiui milijono dolerių, atsižvelgiant į studijų sritį, dalyvavimą lietuviškoje veikloje, mokslo pažymius bei finansinę padėtį. Pirmenybė lankantiems Lituanistikos katedrą bei Vasario 16 gimnaziją.

Lituanistikos katedros studentai: Rita Dapkutė (IL), Susana Juknaitė (Argentina) ir Julius Keleras (Lietuva).

Vasario 16 gimnazijos moksleiviai-stipendininkai: Marisa Aleksėjūnas (Urugvajus), Ferdinando Javier Daratėnas (Argentina), Elina Gaidimaukas (Argentina), Elisabeth Jurčiukonytė (Brazilija), Miriam Yanina Laurinskas



Lietuvių Fondo spaudos konferencijoje, 1989 m. birželio 3 d. Chicagoje, dalis visuomeninio darbo dalyvių. Iš k.: LF Tarybos pirm. St. Baras, LB Kultūros tarybos pirm. D. Kučėnienė, LB Krašto valdybos pirm. dr. A. Razma, LF Valdybos pirm. M. Remienė, Lietuvos gen. konsulas V. Kleiza, LB Švietimo tarybos pirm. R. Kučienė, LF Pelno skirstymo k-jos pirm. P. Kilius, LB vicepirm. B. Jasaitienė ir LF Informacijos k-jos pirm. žurn. A. Juodvalkis.



LF Tarybos pirm. St. Baras sveikina jauną spaudos bendradarbį Vytę Pabedinską ir įteikia jam dovaną. J. Tamulaičio nuotr.

(Urugvajus), Antonette Skalski (JAV), Ana Paula Tarūnaitė (Brazilija).

Kitų mokslų lietuviai studentai: Inga Balzaraitė (IL), Aukšė Bankaitytė (OH), Vytautas Boyev (IL), Gailė Černiauskaitė (MI), Nida Černiauskaitė (MI), Teresė Grigutytė (OH), Gailė Eidukaitė (IL), Rasa L. Hollender (IL), Juozas Izokaitis (MI), Thomas Batch (IL), Kristina A.

Kelertaitė (CA), Audrius Karvelaitis (IL), Lilian Mikėnaitė (Brazil.), Linda Mikučauskaitė (IL), Reneta Naudžiūtė (IL), Monika Palūnaitė (OH), Viktorija A. Ramonytė (IL), Teresė Razmaitė (IL), Vincas Staniškis (OH), Diana Staniškytė (OH), Vytautas Tamulaitis (IL), Marius A. Tijūnėlis (IL), Asta Tijūnėlytė (IL), Albertas Tuskenis (IL), Vaiva Vėžytė (IL), Daiva Viktorai-

tė (IL), Vida Vizgirdaitė (IL) Sofija Žutautaitė (Brazil.).

Pirm. P. Kilius padėkojo visiems pagelbėjusiems atlikti šį nelengvą pelno paskirstymo darbą. Ypač dėkojo Reikalų vedėjai Alei Stepovičienei už jos įdėtą ilgą darbo valandas bei dokumentuotos medžiagos paruošimą, tuo palengvinus komisijos darbą.

LF Pelno skirstymo komisiją sudarė: Stasys Baras (pirm.), dr. Gediminas Balukas, Daina Kojelytė, Mykolas Drunga ir JAV LB deleguoti – dr. Petras Kisieliūnas, Arvydas Tamulis, dr. Robertas Vitas ir Aušra Liulevičienė.

Lietuvių Fondas dabar turi 6100 narių, kurie suaukojo 4,272,622 dol., iš jų 1,139,174 dol. testamentiniais palikimais.

STRUCTURAL STEEL DETAILER & ESTIMATORS

ARE YOU TIRED OF THE COLD?

Qualico Steel an established structural steel fabrication company located near Dothan AL (90 miles from Gulf Coast) is presently accepting applications for Structural & Miscellaneous Detailers, Checkers & Estimators. A minimum of 3 years experience required. Good Salary & Benefits. Send resume and sample of work to Mr. W.R. Thomas.

QUALICO STEEL CO., INC
P.O. BOX 149
Webb, AL 36376

(15-25)

MAINTENANCE SUPERVISOR

Extensive maintenance and trouble shooting experience in the following areas: boiler, compressor, conveyor line, forklift, stamping presses, and on going preventive maintenance for an assembly/stamping facility. Ability to supervise and coordinate maintenance department activities and schedules. Minimum 3 years in maintenance supervision required. Please respond by June 9, 1989 to: Delta U.S.A. Corp, 1000 Yernes Dr, Monroe, MI 48161. EOE.



LF spaudos konferencijoje Dirvos bendradarbis M. Valiukėnas kalbasi su LB Švietimo tarybos pirm. Regina Kučiene. J. Tamulaičio nuotr.



MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas



Kas ir kam turėtų bučiuoti rankas?

Ne visada ir ne visi įy-
mausieji mūsų rašytojai – už
patriotinius kūrinius, patrioti-
nius darbus ir net viso gyveni-
mo paaukojimą savo tautai, –
dar gyvi susilaukdavo atitin-
kamo visuomenės įvertinimo
ir dėkingumo. Daug dažniau
akla likimo šmėkla išsivesda-
vo juos iš mūsų tarpo nusivy-
lusius, išskaudintus ar sureži-
savusi net ir labai tragišką jų
amžiaus pabaigą. Pavyz-
dziui:

VINCAS KUDIRKA –
didžiulių nuopelnų mūsų tau-
tinės sąmonės gaivintojas,
"Varpo" redaktorius ir Lietu-
vos himno autorius, už visa
tai carinėje okupacijoje para-
gavęs Kalvarijos kalėjime tik
tai rupios duonos, vandens ir
druskos, džiovos pribaitas
mirė šaltame kambarėlyje ir
gal tik viena draugiška ranka
užspaudė jam akis.

PRANA VAIČAITIS –
patriotinių romantikų, dainavu-
sį "O tėviške, koks mielas
kraštas ...", taip pat dėl lietu-
viškos veiklos pažinusių carinį
kalėjimą, ir taip pat džiovos
numarintą, lietingą rugsėjo
dieną į kapus palydėjo tik ma-
žas pamaldžių moterėlių būre-
lis, kai jo geriausias draugas
tuo metu gėrė su žandais

(tai parašyta Amerioje išleis-
toje jo biografijoje). Deja, ir
tąjį draugą jau mūsų laikais
Sibiro tremtyje mirtinai užė-
dė sovietinės utėlės.

KAZYS INČIŪRA –
už patriotinę poeziją ir patrio-
tinę veiklą sovietų nuteistas
pakaitomis mirtimi, kalėjimu
ir Sibiro tremtimi, iš viso net
75 metams, išgyveno tik 70
metų ir grįžęs Lietuvoje mi-
rė, neatlikęs net visų baus-
mių termino.

BALYS SRUOGA –
įžymiausias mūsų dramatur-
gas ir teatrologas, kultūrin-
goje ir demokratinėje Vokiet-
ijoje papuoštas doktoratu ir
Lietuvos universitete ruošęs
jaunąją kartą ilgai ir šviesiai
nepriklausomos tėvynės atei-
čiai, tų pačių vokiečių rud-
marškinų prikankintas Stutt-
hofo lageryje, supgrąžintas į
Sovietų S-gos okupuotą Lie-
tuvą, mirė net negalėdamas
atsisveikinti savo mylimos
šeimos artimųjų, tesulaukęs
vos 51 metų amžiaus.

O net ir **MAIRONIS** –
lietuvių tautinio atgimimo
dainius, ir tarpe kitų neuž-
mirštamų kūrinių dar ir dabar
viso pasaulio lietuvių gieda-
mos giesmės "Lietuva bran-

gi" autorius, gyvendamas sa-
vo tautoje ir tėvynėje, tikrai
išpranašavęs ir išdainavęs
mums nepriklausomą Lietu-
vą, senatvėje vis tiek nusivy-
lė sumaterialėjusiais savo tau-
tiečiais ir mirė su užslėpta
širdgėla, dar ir jaunosios kar-
tos pažemintas.

Na, nors tokių liūdnu
pavyzdžių sąrašas galėtų būti
dar ir labai ilgas, bet vis dėl-
to stabtelėkime. Juk vis tai
buvo jau seniai ir labai seniai
o dabar jau tur būt visai kiti
laikai, niekuo nepanašūs į
anuos istorinius. Sakykime,
kad ir **BERNARDAS BRAZ-
DŽIONIS** – mūsų dienų įy-
miausias ir produktingiaus-
ias patriotinis dainius, iš Ka-
lifornijos nuvykęs į okupuotą
vadinamą "komunistinę su
žmogišku veidu" Lietuvą, ci-
tuojant "Draugo" korespon-
dento aprašymą, štai kaip ten
buvo sutiktas:

*"Tautos Dainių, po 45
metų atvykusį į tėvynę, Vil-
niaus aerodrome sutiko ke-
lių tūkstančių tėvynainių mi-
nia. Jį apsupo buvę Sibiro
tremtiniai, išnešę ant rankų,
s i e k ė b u č i u o t i r a n-
k a s. Pagarba ir meilė lie-
josi per kraštus. Verkė jau-
ni ir seni. Brazdžionis tėvy-
nę pasveikino dviposmiu
eilėraščiu. Deklamuojant
eilėraščių, žmonės mėtė į jį
gėles. Pro gėles nebuvo ga-
lima praeiti. Minia skanda-
vo "Lie-tu-va, Lie-tu-va!",
giedojo ilgiausių metų. Ple-
vėsavo trispalvė ir Krikščio-
nių demokratų vėliava. Suti-
ko Sąjūdžio atstovai, rašyto-
jai, kunigai. Žalieji palydė-
jo į autobusą vykti į "Lietu-
vos" viešbutį. "Sietynas"
išleido B. Brazdžionio
100,000 tiražu "Poezijos pil-
natį", papildytą "Vaidilos
Valiūno" eilėraščių seriją".*

Prie to dar pridėjus ko-
respondento išvadą, kad "lie-
tuvių tauta iš Vakarų atvy-
kusį poetą Bernardą Braz-
džionį sutiko taip, kaip sutin-
kamas lemtingos pergalės
pasiekęs karo vadas", – tai
nepaprastai žavū! Tokio di-
dingo vaizdo dar nėra buvę
visoje mūsų kultūros istorijo-
je. Tikras dvasinis atgimi-
mas! Bet kažkodėl net ir to-
kią džiaugsmo valandą brau-
nasi atminti ir skirtingi isto-
riniai įvykiai. Pavyzdžiui;

Poetas **ANTANAS MIŠ-
KINIS** ... Sibire nuo šalčio at-
grubusiais pirštais ir po kali-
nio skarmalais išsaugota karš-
ta širdimi pūgoje rašęs savo
kančių "Psalmes" ne ant liuk
susinio popieriaus, bet ant
vergo pečių nešiojamo ce-
mento maišo lopų ... Ir šian-
dien net nežinome, kaip jis
tenai buvo sutiktas Vilniaus
geležinkelio stotyje su savo
eilėraščių lopeliais, ir kaip de-
juodamas patsai išlipo iš va-

gono sutinusiomis kojomis.
Taip pat nežinome, kas jam
už tas sielos ir kūno kančias
tada bučiavo nuo vergo dar-
bų sukietėjusias ir suskerdė-
jusias rankas. Turbūt nebu-
vo tokios organizacijos, kuri
jam iškilmingą sutikimą su-
organizuotų, o kolegos rašy-
tojai gal net bijojo šitokią Sibi-
ro tremtinį ir viešai atpažinti.
Gal.

Arba tegul ir toksai vi-
siškai negarsus, bet ekscen-
triškas, neišryškėjusio talento
ir dabartinių laureatų kadaise
net pajuoktas mokslo drau-
gas, jaunas poetas **GILBO-
NIS**. Gal jis būtų buvęs ir
visiškai nieko nevertas. Bet
jam vis tiek bolševikų bude-
liai Rainių miškelyje, prieš
sušaudydami, išplovė liežuvį
ir paskui dar bauriausiai,
žmogėdriškai išniekino lavo-
ną.

Taigi, ar tokie ir pana-
šūs atmintyje blykstelėjan-
tieji vaizdai kartais nepritemo-
do ir laimingųjų kūrėjų net ir
nupelnėtų pagerbimų nuotai-
kos? Ir ar nekrūpteli šilta,
balta ir švelnaus delno ranka,
kurią siekia bučiuoti Sibiro
tremtinio lūpos? ... Juk tur
būt niekas iš mūsų tėvynai-
nių nebučiavo nei Vinco Ku-
dirkos, nei tautos patriacho
dr. Jono Basanavičiaus, nei
Maironio, nei Vinco Krėvės
rankų. Tur būt dar niekas ne
prisiglaudė veidu nei prie šių
mūsų tautos pranašų antka-
pių granito nors už tai, kad
šiandien galime bent lietuviš-
ku žodžiu pasigirti ir klausan-
tieji supranta, ką mes lietuviš-
kai kalbame.

Vadinasi, ar nereikėtų
mums anų visų -- dėl Lietu-
vos laisvės mirusių džiova,
okupantų nukankintų kace-
tuose, sušaldytų Sibire, sušau-
dytų ir paliktų girioje su iš-
niekintais lavonais, -- amži-
nam atminimui net ir spindin-
čios garbės ir laimės valandą
kalbėti į tautą nors ir kiek že-
miau nulenkus galvą? Juk
mūsų šiltai sirpstančios išeivi-
jos tarpe, rodos, dar nėra nė
vieno tokio paskiro herojaus,
kuris, net ir kryžiuodamasis,
tik paties savo talentu galėtų
išpirkti iš okupacijos Lietu-
vos nepriklausomybę. Dėl to
šiandien sutartinai laisvinasi
visa tėvynėje likusi mūsų tau-
ta, rizikuodama galbūt ir vėl
kalėjimais, tremtimi ir net pa-
kartotina Rainių miškelio tra-
gedija, kai mes iš tos kovos
lauko grįžtame į fronto užnu-
garį net nesužeisti ...

(rb)

EXPERIENCED MACHINISTS

Need (4) immediately for rapidly expanding
company. Experienced on Lathes & Mills.
Must be able to work from prints, setup &
operate. Excellent company paid benefits &
vacation. Starting wage based on experience.
Apply in person between the hrs. of 9-3 pm.
or call Bruce at (215) 443-7517

Dick Moll & Sons, Inc.,
415 Constance Dr.,
Warminster, PA. 18974

(15-24)



NAUJOS KNYGOS

• **KAD LIETUVA NEIŠ-
SIVAIKŠČIOTŲ.** Ričardas
Mikutavičius. Variacijos do-
nelaitine tema, Donelaičio
275 metų gimimo sukakties
proga. Knygos mecenatas
dr. Albinas Šmulskštys. Išlei-
do Ateities literatūros fondas
7430 So. Maplewood Ave.,
Chicago, IL 60629. Spaudė
Draugo spaustuvė. 64 psl.
Kaina 5 dol.

• **LIETUVIS ŽURNALIS-
TAS,** lietuvių žurnalistų są-
jungos neperiodinis leidinys,
Nr. 14, 1989. Redaktorė Rū-
ta Kleva Vidžiūnienė. Red.
padėjėjas Gintautas Juodgu-
dis. Spaudė Draugo spaustu-
vė. Atskiro numerio kaina 3
dol. Redakcijos adresas:
23500 Via Galera, Valencia,
CA 91355.

Šiame numeryje daug
aktualios medžiagos, kuri ga-
li dominti ir ne žurnalistus.

• **ITALIJOS BALSAS.**
Italų poezijos autologija. Su-
darė ir išvertė Povilas Gau-
čys. Redagavo Stasys San-
tvaras. Išleido Rūta Chica-
goje. Spaudė M. Morkūno
spaustuvė. Viršelis V.K. Jo-
nyno. 200 psl.

• **PO AUKŠTAISIAIS
SKLIAUTAIS.** Bernardo Braz-
džionio poezijos rinkinys,
192 psl. Viršelį ir skyrių
ilustracijas piešė Paulius
Jurkus. Išleido "Lietuvių
Dienų" leidykla, 4364 Sunset
Blvd., Los Angeles, CA
90029, 1989 metais. Kaina
12 dol., kietais viršeliais 20
dolerių. Gaunama pas knygu
platintojus ir leidykloje.

• **KAI SAULĖ LIEPĖ.**
Antanas Lipskis. Eilėraščiai.
Aplankas Antano Lipskio. Iš-
leido Lietuviškos knygos klu-
bas. Spaudė Draugo spaustu-
vė Chicagoje. 100 psl. Kie-
tais viršeliais, kaina 8 dol.

MASHINE SHOP FOREMAN

We are seeking an individual with 10
to 15 years experience as a General
Machinist. Must be able to quote
jobs, purchase materials, organize
work, machine parts and assemble.
competitive wages and benefits.

Apply call or write.

MAINE FABRICATORS
R.R. #1, Box 197
West Buxton, Maine 04093
(207) 929-6667

(22-27)

MOLD MAKERS

For Extrusion Bottles.
Salary commensurate with exp. We are a
modern air cond. shop, good benefits and
over time. We have CNC equipment.
We are willing to train the right person.
PRIMUS MOLD INC.
276 Lincoln Blvd.
Middlesex, N.J. 08846
(201) 356-1292

(22-24)

PIPE MILL ENGINEER COLD DRAW ENGINEER



Italmimpianti of America, Inc. is an inter-
national engineering firm supplying furnaces,
rolling mills, tube mills, cold draw equipment
and sheet and strip processing equipment.
We currently have the following positions
available for Engineers in search of a chal-
lenging career opportunity in the following
areas:

SEAMLESS PIPE MILLS COLD DRAW EQUIPMENT

Graduate Engineers with a minimum of 5
years experience preferred. Additional ex-
perience, directly related to pipe, mills or cold
draw equipment will be considered in lieu of
a degree. These positions offer opportunity
for growth within a challenging business en-
vironment. Salary will commensurate with
experience. We offer a comprehensive fringe
benefit program which is fully company-paid.
Please send resume and salary history, in
confidence to:

ITALIMPIANTI OF AMERICA, INC.
Cherrington Corporate Center
100 Corporate Center Drive
Coraopolis, PA 15108

SAINT JOSEPH ACADEMY

GRADES 9-12

Promoting personal development and academic growth in a
Catholic Christian atmosphere.

BOARDING OR DAY FOR YOUNG WOMEN

PROGRAMS OFFERED:

Academic (with optional early college placement)
General Education
English as a Second Language (ESL)
Excellent student-teacher ratio; moderate tuition.
Modern facilities on a spacious country campus.

Write or Call: Principal
SAINT JOSEPH ACADEMY
Columbia, PA 17512. Phone 717 285-4536

Atsisveikinta su Vyr. skautininku A. A. ANTANU SAULAIČIU

Vyr. skautininkas Antanas Saulaitis, vienas iš lietuviškosios Skautijos kūrėjų ir ilgametis jos vadovas, širdingai slaugytas dukros Marytės ir žento Algio, mirė birželio

11 dieną Waterbury, CT, sulaukęs 82 metų amžiaus, po ilgos ir sunkios ligos.

Atsisveikinimą – velionio vardinių dienos vakarą – pravedė v.s. Česlovas Kiliu-



A.A. v.s. Antanas Saulaitis 1963 metų Jubiliejinėje stovykoje.
E. Meilaus nuotr.



... likusi šeimos trijulė, duktė dr. Marija, jos vyras Algis Stankus ir sūnus, Jėzuitų provinciolas kun. Antanas Saulaitis. Kairėje, artima šeimos draugė vyr. skautinininkė Danutė Venclauskaitė.



... dalis Skautijos vadovų paskutiniame atsisveikinime. Iš k.: v.sk. Gilanda Matonienė, Vyr. Skautinininkė v.s. Stefa Gedgaudienė, v.s. Kostas Nenortas, s. Milda Kvedarienė, v.s. Juozas Raškys, s. Eduardas Meilus.



... paskutinis patarnavimas vyriausiam vadovui ...

lis, dalyvaujant, gausiam skautiškosios šeimos būriui. Jautriai skambėjo žodžiai primenantį nepamirštamą jo veiklos laikotarpį, įnašą organizacijos augime ir plėtotėje, bei nepaliaujamą vertybių skiepyjimą lietuviškajam jaunimui Dievo-Tėvynės-Artime kelyje. Gera buvo žinant, kad Jis spėjo sulaukti Skautijos atsikūrimo Lietuvoje ir toje šventėje dalyvavusio savo sūnaus pasakojimuose galėjo pajusti naują, realią viltį. Subtiliai nuaidėjo sujungtų rankų rate "Ateina naktis" ... užversdama dar vieną skautiškosios istorijos lapą. Baigėsi diena.

A.A. v.s. Antanas Saulaitis buvo palaidotas iš Šv. Juozapo lietuvių parapijos bažnyčios birželio 14 dieną, lietuvių kapinėse, šalia prieš dešimtį metų mirusios savo žmonos, v.s. Onos Lichtenšteinaitės-Saulaitienės.

Liūdesyje liko dukra dr. Marija ir žentas Algis Stankai, sūnus kun. Antanas Saulaitis, JS, Jėzuitų provinciolas ir visa skautiškoji šeima.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

FT. MYERS

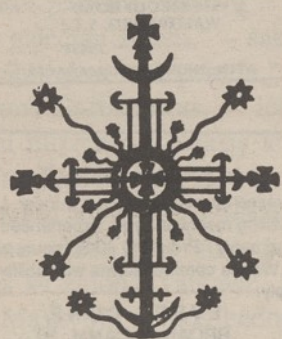
ISPŪDINGA PARODĖLĖ

Pietvakarinėje Floridoje veikiantis Lietuvos Laisvės Forumas, vadovaujamas Viliaus Braženo, suorganizavo parodėlę Ft. Myers viešojoje bibliotekoje, supažindinti amerikiečius su Lietuva bei lietuvių kova, siekiant nepriklausomybės. Steponas Markus (Markevičius) tam tikslui nutapė vaizdingą plakatą su Lietuvos žemėlapiu, nurodanti keliais punktais Lietuvos geografinę padėtį, bei kitus statistinius krašto duomenis. Be to, jo pastangomis, kompiuterių pagalba buvo padarytos Lietuvos miestų, istorinių pastatų ir gamtovaizdžių didesnės, spalvotos fotografinės kopijos. Forumo narės Eda Bražėnienė, Irena Lukauskienė ir Kristina Krulikienė surinko įvairių eksponatų – tautiškų juostų, medžio drožinių, gintaro papuošalų ir gražių knygų rinkinį apie Lietuvos ir Pabaltijo kraštų kovą dėl laisvės.

Lietuvos Laisvės Forumas pasistatė sau tikslą skelbti, kiek tik įmanoma, ameri-

kiečių spaudoje Lietuvos ir kitų Pabaltiečių narsią kovą ir troškimą atgauti nepriklausomybę. Todėl dabar tokios spaudos vajaus koordinatorių V. Chainas veda laišku rašymo kampaniją. Norima talpinti kuo gausiausiai amerikiečių laikraščiuose straipsnius, iškeliant Hitlerio-Stalino slaptuosius paktus, kuriais Lietuva, Latvija ir Estija buvo nelegaliai okupuotos. Tikimasi, kad amerikiečiai, pamatę kas dedasi Kinijoje, ims daugiau kreipti dėmesio į kito komunistinio milžino padarytus tokius pat nusikaltimus.

Viktoras Chainas



PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI



Train to be a Professional

• SECRETARY

• EXECUTIVE SEC.

• WORD PROCESSOR

HOME STUDY / RES. TRAINING

• FINANCIAL AID AVAIL.

• JOB PLACEMENT ASSIST.

1-800-327-7728

THE HART SCHOOL
a Div. of A.C.T. Corp.
Nat'l. Hdqrs. 4699 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

Sovietų bloko demokratinė alternatyva

Vytautas Skuodis

Sovietų Sąjungoje vykstančių tautinių demokratinių judėjimų vadų pasitarimuose buvo iškelta idėja, kad užsienyje būtų sukurta institucija, kuri atstovautų visų tautinių demokratinių judėjimų interesams. Ši mintis aiškiausiai buvo išsakyta š.m. sausio 29 dieną Vilniuje įvykusioje tų judėjimų bendroje konferencijoje, kurios metu buvo įkurtas Koordinacinis komitetas, paskelbta eilė dokumentų, jų tarpe Sovietų Sąjungos pavergtų tautų laisvės charta. Joje buvo prašoma sudaryti panašų komitetą užsienyje, kuris atstovautų įkurtam Koordinaciniam komitetui ir patiem tautiniams demokratinėms judėjimams.

Vilniaus konferencijoje ir jos priimtose dokumentuose Lietuvai atstovavo asmenys iš Lietuvos Laisvės lygos, Lietuvos Helsinkio grupės, Lietuvos Demokratų partijos, Lietuvos Tautinės Jaunimo sąjungos ir Lietuvos Politinių Kalinių gelbėjimo komiteto.

Gavus tokį ipareigojimą New Yorke įsisteigė iniciatyvinė grupė, kurią sudarė buvę politiniai kaliniai. Jie išrinko organizacinį komitetą ir jis ėmėsi skubaus darbo dar šių metų pavasarį surengti konferenciją, kuri pasaulio visuomenei pristatytų naują organizaciją. Jos tikslas — remti visus tautinius demokratinius judėjimus, kurie vyksta Sovietų Sąjungoje. Tokią konferenciją surengti ir ją praveisti sutiko padėti organizacijos: **The American Foundation for Resistance International**, **The Center for Democracy in the USSR** ir **Les Amis de Glasnost**.

Šiuo metu į organizaciją įeina Estijos, Latvijos, Lietuvos, Ukrainos, Armėnijos, Gruzijos, Rusijos, Krymo totorių ir žydų atstovai. Šioje organizacijoje rusai ir žydai sudaro mažumą. Jie be jokių išlygų pasisakė už Pabaltijo kraštų atsiskyrimą ir palaiko kitų sovietų pavergtų tautų laisvės ir nepriklausomybės siekius. Jie daug vertingų pasiūlymų davė, paruošiant organizacijos deklaraciją.

Konferencija įvyko Paryžiaus miesto centre, Le Maison de la chimie erdvioje salėje. Salės gale prie prezidiumo stalo kabojosi didžiulis Sovietų Sąjungos pajungtų tautų spalvingas žemėlapis su užrašu prancūzų, anglų ir rusų kalbomis „Demokratinė alternatyva“. Abiejuose salės kampuose arti žemėlapio

stovėjo išrikiuotos sovietų pavergtų tautų tautinės vėliavos. Žemėlapyje tie kraštai buvo taip pavaizduoti, tartum jie jau dabar būtų atsiskyrę nuo Sovietų Sąjungos itakos.

Konferenciją trumpa, tačiau turininga kalba atidarė Vladimiras Bukovskis. Jis pažymėjo tuos kontrastus, lyginant tai, kas dabar Sovietų Sąjungoje vyksta, su tuo, kokia buvo padėtis vos prieš keletą metų. Jis prisiminė lageryje jauną lietuvį, kuris buvo nuteistas už tai, kad buvo iškėlęs lietuvių tautinę vėliavą. V. Bukovskis pabrėžė sausio mėnesį Vilniuje įvykusios tautinių demokratinių judėjimų lyderių konferencijos reikšmę, pažymėdamas, jog postalinėje epochoje tokio pobūdžio konferencija buvo pirmoji. Toji konferencija davė pagrindą įkurti naują organizaciją, kurios pirmas viešas pasireiškimas yra ši konferencija. Po to jis pristatė tos organizacijos prezidentą Paruirą Airikianą.

Paruiras Airikianas po trumpo išangos, pristatęs visus organizacijos narius, paskelbė konferenciją ir perskaitė įkurtosios organizacijos deklaraciją, kurios tekstai prancūzų, anglų ir rusų kalbomis buvo iš anksto išdalinti žurnalistams. Po to buvo atsakymai į klausimus.

Pirmąsias apžvalginio pobūdžio kalbas pasakė specialiai į šią konferenciją atvykę Amerikos atstovai prie Jungtinių Tautų žmogaus teisių srityje A. Valladares ir buvusi Amerikos ambasadorė Jungtinėse Tautose Jeane J. Kirkpatrick. Jie abu dalyvavo visuose konferencijos posėdžiuose.

A. Valladares pabrėžė, jog jis gerai supranta įkurtosios organizacijos ir šios konferencijos reikšmę, nes pats praleido 22 metus Kubos kalėjimuose. Jis pasakė, jog dės visas pastangas, kad Maskvoje neįvyktų numatytoji konferencija žmogaus teisių klausimais.

Jeane J. Kirkpatrick savo kalboje pažymėjo, jog Sovietų Sąjungos pavergtos tautos jau parodė tokią jėgą, kad Maskva nebėgi jų sutramdyti nei įstatymais, nei jėga. Sovietų totalitarinis režimas pergyvena gilią krizę. Gorbačiovas nori skaityti, kad Pabaltijo kraštai labai integraliai yra susiję su Sovietų Sąjunga ir nenori prisiminti, kad tuos Pabaltijo kraštus kontroliuoja tikrai jėga. Gorbačiovas dabar susidūrė su

ta pačia problema, su kuria kadaise buvo susidūręs Leninas: duoti pavergtoms tautoms laisvę ar griebtis jėgos ir teroro? Atrodo, jog Gorbačiovas yra jėgos šalininkas. Juk jam priklausė idėja sukurti vieningą Europą nuo Uralo iki Atlanto vandenyno. Iš Sovietų Sąjungos galima laukti tik tai dar daugiau prievartos ir apgaulės. Visa įdomi ir turininga Jeane J. Kirkpatrick kalba buvo skirta sovietinio totalitarinio imperikalizmo analizei.

Toliau buvo trumpi kondensuoti estų, latvių, lietuvių, ukrainiečių, Krymo totorių, gruzinų, armėnų ir žydų pranešimai. Kalbėjo Tiit Madisson, Janis Rožkalns, Leonid Plušč, Aišė Seitmuratova, Tengiz Gudava, Paruir Airikian, Sergej Brudde. Visi jie išsakė savo tautų patirtas nuoskaudas ir supažindino su dabartine jų padėtimi bei problemomis. Latvijos Janis Rožkalns jau po pirmo savo kalbos sakinio susilaukė visos salės aplodismentų. Jis pasakė, jog ši rytą gavęs žinią, kad Latvija pasiskelbė nepriklausoma valstybe. Po plovimų jis paaiškino jog tai buvo tik tai... sapnas. Už tą sapną jam taip pat paplojo, tačiau nebe taip smarkiai.

Antrame tos dienos posėdyje apie nepriklausomą spaudą kalbėjo Aleksandras Ginzburgas, apie dabartinę neoficialią spaudą pranešimą padarė Sarma Gintere. Ji savo kalboje nurodė, jog Lietuvoje dabar išleidžiama apie 150 periodinių ir valdžios nekontroliuojamų leidinių. Pažymėjo ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos vaidmenį dabartinių tautinių demokratinių judėjimų Lietuvoje išsivystyme.

Vladimiras Maksimovas kalbėjo apie kultūrines asociacijas ir jų vaidmenį literatūroje, Heiki Ahonen — apie politines partijas, Eduardas Kuznecovas — apie gorbačiovinį teisėtumą, Nadia Svitlična — ekologinėmis temomis.

Gegužės 10 d. buvo trys posėdžiai. Jų metu organizacijos „Demokratija ir Nepriklausomybė“ nariai Eduardas Gudava kalbėjo apie Vakarų požiūrį į tautinius judėjimus, vykstančius Sovietų Sąjungoje, Mikola Rudenko savo kalboje lietuvių sovietinės ekonomikos imperinius aspektus. Petro Ruban nagrinėjo klausimus, susijusius su kooperatyvais ir privačios gamybos perspektyvomis, Jurij Jarim-Agajev supažindino su darbininkų judėjimais ir laisvomis profesinėmis sąjungomis.

Pasisakė ir svečiai, užsienio kraštų atstovai, Sovietų Sąjungoje vykstančių reiškinų analizės specialistai.

Martin Colman kalbėjo apie Rytų-Vakarų prekybos, finansinius ir bankų ryšius, Amiral Lacoste — saugumo ir nusiginklavimo klausimais, Paul Anas-tasi — apie dezinformaciją „glasnost“ epochoje, Lubo Sire apie monopolijas, užsienio prekybą su sovietais ir finansinę apyvartą. Deja, visų šių įdomių pranešimų konferencijos šeiminkams išties išklausti neteko, nes dažnai buvo užimti pokalbiuose su žurnalistais ir įrašais radijo studijose.

Paskutinysis posėdis buvo daugiau diskusinio pobūdžio. Kalbėjo Lenkijos „Solidarnost“ atstovai Zbigniew Romaszewski, Maciej Zaleski, abu specialiai atvykę iš Lenkijos, ir vienas judėjimo Vengrijoje lyderių Gaspar Miklos Tamas, į šią konferenciją atvykęs iš Vengrijos.

Z. Romaszewski pabrėžė, jog Lenkijos pavyzdys rodo, kad galima daug pasiekti, naudojant atkaklias ir pastovias spaudimo priemones. Lenkijos situacija parodo, jog joje gyvenimą apsprendžia ne įstatymai, bet politika.

G.M. Tamas kalbėjo, kad Vengrijoje socializmo šalininkų nėra. Jų nėra ir komunistų partijoje. Jeigu norima sukurti normalią visuomenę, reikia ją kurti palaipsniui ant nacionalinių šaknų, nuo kurių vengrų tauta buvo atkirsta jau prieš 40 metų. Jeigu Vengrijoje demokratinė liberalizacija veiks ir toliau, mes turėsime taikiai kalbėtis su sistema, kurios struktūra niekam nereikalinga. Mes nenorime komunistų represijų. Mes nenorime, kad jie liktų bedarbiais. Mes jų nepersekiosime, nes tikri demokratai yra prieš bet kokias represijas. Vengrijos komunistų partija prarado pagrindą. Ji dabar parduoda namus, perka akcijas ir tampa kapitaliste. Vengrų tauta reikalauja, kad komunistų partijos veiklą kontroliuotų parlamentas.

Prieš baigiant konferenciją kalbėjo Prancūzijos ministerių kabineto narys Alain Madelain. Savo kalboje jis pabrėžė, jog dabartinė detentė yra Amerikos prezidento Ronald Reagano veiklos pasekmė. Brežnevas, pasinaudodamas Vakarų silpnumu, buvo išplėtęs savo imperines-kolonijines tendencijas. Amerika todėl buvo priversta skirti milžiniškas lėšas ginkluotei. Sovietų Sąjunga nebeišlaikė tų ginklavimosi varžybų. Jos agresyvi politika ją privedė prie dabartinės ekonominės, socialinės ir ideologinės krizės. Komunizmas prarado jėgą. Sovietų pralaimėjimas Afganistane parodė, kad jėga nėra visagalė. Tačiau Gorbačiovas neatsisakė idėjos Europą atskirti nuo Amerikos. Jis sumaniai moka išnaudoti pacifistines nuotakas, ypač tas, kurios pasireiškia Vokietijoje. Tačiau Amerika ir Sovietų Sąjunga atsisakė šablonų ir pradėjo kalbėtis žmogiška kalba. Jų susitarimų dėka buvo pasiekta, kad dabar pašalinta daug regioninių konfliktų. Sovietai pagaliau suprato, kad ginklų kiekybė negali pakeisti jų kokybės. Prancūzijos ministras taip pat kalbėjo, jog Vakarai yra praradę dvasinę jėgą ir kad Sovietų Sąjungos pavergtų tautų kančios ir Rytų dvasinė potencinė jėga gali labai daug duoti XXI amžiaus Europai. Alain Madelain į ateitį žiūri optimistiškai.

Prieš uždariant konferenciją, vėl kalbėjo įsteigtosios organizacijos „Demokratija ir Nepriklausomybė“ prezidentas Paruir Airikian. Jis pažymėjo, kad ši konferencija padėjo sujungti mūsų pavergtas, tačiau kovojančias tautas su laisvąja demokratija, kad konferencija praėjo geriau, negu tikėjosi jos organizatoriai. Paruir Airikian pabrėžė, jog su šia konferencija pradėjusios gyvuoti organizacijos laukia nelengvi darbai. Ji rinks informaciją ir ją skleis per politines akcijas.

Organizacija numato įsteigti tyrimų centrą ir leisti savo žurnalą. Organizacijos veikimo formalus pagrindas šiuo metu yra priimtoji, 22 parašais patvirtintoji ir paskelbtoji deklaracija.

Ateitis parodys, kiek bus veiksminga organizacija „Demokratija ir Nepriklausomybė“. Turbūt ir mūsų lietuviškoje visuomenėje bus viską žinančių skeptikų ir pranašų, kad tos organizacijos, kaip ir daugelio kitų panašių, laukia stagnacija. Tačiau nereikėtų pamiršti, jog tos organizacijos ikūrėjai, praėję 176 metų kraštutinius išbandymus, gyvena ne sau, o savajai tautai ir visos žmonijos idealams. Jie ir Vakaruose atsidūrė ne asmeninės gerovės ieškodami. Kiti prievarta išvaryti. Žinoma, nuo klaidų nė vienas iš jų nėra apsaugotas. Pagaliau ir jėgos ne visų vienodos.

Paryžiaus konferencijos skeptiški vertintojai pasireiškė dar jai neprasidėjus. Iš vieno mūsų garbaus diplomato teko išgirsti tokį visai nediplomatišką samprotavimą: Mums neturi rūpėti kažkokie totoriai... Mūsų vieningas tikslas — laisvoji Lietuva, ir mes neturėtume toje konferencijoje dalyvauti.

Abėjingumą tai konferencijai parodė ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vadovybė. Prašymas, kad neseniai Detroito įvykusiame PLB, JAV LB ir KLB valdybų suvažiavime būtų kritiškai įvertintas pranešimas, skirtas Paryžiaus konferencijai, liko neišgirstas — „pritrūko“ laiko.

Paryžiaus lietuviai patikėjo kažkieno paleistiems gandams, jog to suvažiavimo rengimą monopolizuoja „slapta grupė“, susidedanti iš rusų, kurie yra Rusijos imperijos šalininkai. Tenka tikrai apgailestauti, kad jie prarado puikią progą paskleisti informaciją apie Lietuvą.

Su dėkingumu reikia prisiminti Anglijos lietuvių atstovą, kurio atvežtoji įvairi informacinė literatūra apie Lietuvą buvo išgrabstyta jau po pirmojo posėdžio. Malonų išpuolį paliko Vokietijos lietuvių delegacija, kurioje buvo didelė grupė jaunimo iš Vasario 16 gimnazijos. Dažnai nusiskundžiame, kad sunku su Lietuvos klausimu prasimušti į tarptautines sferas. Bet pasitaikiusių progų neišnaudojame!

BESTEEL INDUSTRIES

STRUCTURAL STEEL DRAFTSMAN
PROGRESSIVE COMPANY IN WALTERBORO, S.C. IS
LOOKING FOR DRAFTSMEN WITH A MINIMUM
OF 3 YEARS EXPERIENCE.

- TOP PAY
- MEDICAL PLAN
- LIFE INSURANCE
- PAID HOLIDAYS
- PROFIT SHARING PLAN
- PAID VACATION UP TO 4 WEEKS

SEND RESUME TO:
BESTEEL INDUSTRIES
320 RECOLD ROAD
WALTERBORO, S.C.
29488
ATTN: ENGINEERING MANAGER

MACHINIST

Machine operator, Surface Grinder, Lathe & Milling machine hand. experienced only need apply. Presently 40-50 hours weekly. Wages commensurate with ability. Apply:

EVERS CORP.
BROAD & CANAL ST.
RIVERTON, N.J. 08077

(22-28)

ATTENTION — HIRING!

Government jobs — your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840 — \$69,485. Call 1-602-838-8885. Ext. R-1753

(22-23)

JOURNEYMAN MOLDBAKER

The Phoenix Glass Plant of the Anchor Hocking Industrial Glass Company, located in Western Pennsylvania, is seeking a Journeyman Moldmaker to begin work immediately due to an expansion of the plant's manufacturing processes. Experience with press machine molds is preferred but not required. Our hourly rate is \$13.39 plus a comprehensive medical and dental plan, life and disability insurance, pension plan and 401K savings plan. Interested candidates should send a resume to:

Manager Human Resources
ANCHOR HOCKING
INDUSTRIAL GLASS COMPANY
400 Ninth Street
Monaca, PA 15061
An Equal Opportunity Employer

Diplomatija *Vladas Vijeikis*

– Ar seniai gyvenį Amerikoje?

Taip manęs paklausė Florijonas. Iš jo veido nekasdieniškai susidėsčiusių raukšlelių supratau, kad tai ne pasakutinis klausimas. Tai tik įžanga. Taip ir įvyko. Antras klausimas.

– Ar girdėjai apie Amerikos kongresą ir senatą? Turėtum bent ką žinoti. Gaudamas pilietybę turėjai prisiekti, kad gerai žinai visą santvarką.

– Ir be priesaikų gerai žinau, kas senatas ir kas kongresas. Manęs čia nepabaidysi. Jeigu OSI kur užsikabins, turiu gerus atsakymus.

– Ar girdėjai, kad kongresmonas ar senatorius užleistų savo šiltą vietelę kitam? Matau iš tavo suglumsio veido, kad rausiesi savo smegeninėje ir negali atrasti. O kaip žinai, smegenyse yra bilijonai celių, kur panašios žinios yra saugomos, Na, tai kaip?

– Negirdėjau. Atvirkščiai. Kariauja tarp savęs, kad gautų vietelę.

– Atrodo, kad būsi neblogai apsiskaitęs. O kaip Sovietijoje tas reikalas vyksta? Ar girdėjai?

– Žinoma, kad girdėjau. Dabar Sovietijoje rinkimai ir

Bet Florijonas pertraukė mano gražbylystę.

– Ne apie tai noriu tau paaiškinti. Girdėjai, kad labai populiarius Yeltcinas nepateko į prezidiumą?

– Girdėjau. Bet Gorbačiovas jį vistiek išodino.

– O kaip tas įvyko tai ir nežinau. Nori žinoti? Nori praplėsti savo politinį akiratį?

Man palingavus galvą Florijonas tęsė.

– Taigi, kai Yeltziną nepateko į tą komitetą, Gorbačiovas sunerimo. Gal jis tolimas giminei ar šiaip jau sėbras. Jis nusprendė, kad to Yeltzino tam komitete reikia. Tad pasiūkė atstovą iš Sibiro ir sako jam: "Kam tau reikia tos vietos komitete? Važinėk tokį ilgą kelią. Šalta. Sėdėk traukinį kelias paras kol pasieksi Maskvą". – "Aš galėčiau skristi," – sako tas sibirioakas. "Nepatariu," – atšauna Gorbačiovas, – "lėktuvai nukrenta. Nukris kur Sibiro pusnynuose. Kol išsi-keberiosi, sušalsi. Ar tau negeriau sėdėti prie šilto pečiaus su žmona, vaikais? O čia Maskvoje vienos bėdos. Pažiūrėk, kiek aš jų turiu! Ėmė kabintis į atlapus. Paimkime, kad ir tą Yeltziną. Po gatvės valkiojasi, piliečius gundo. Kažką kalba. O tie tiki ir rėkia, kaip į ratą įsukti.

– O prie ko čia aš? – klausia sibirioakas. – Aš su

Yeltzinu po gatvės nevaikštau.

– Palauk. Prieisime prie virvės galo, – sako Gorbačiovas. – Čia tavo, tovarišč, labai didelė reikšmė socialinėje statyboje. Istorijos knygoje būsi įrašytas.

Sibirioakas sukluso. Kas gi nenori istorijoje būti įrašytas.

– Tad tu perleisk savo vietą tam Yeltzinui, – sako Gorbačiovas. – Visiems bus geriau. Tu prie šilto pečiaus sėdėsi. O Maskvos rėksniai neturės progos rėkauti.

– O kodėl aš?

– O todėl, kad gausi šaldytuvą ir automobilį.

– Šaldytuvo nereikia. Sibire ir taip šalta. Automobilis irgi labai nepatikima mašina. Užšąla ir nevažiuoja. Gal galėtum naudoti kaip priedamą kambarį, bet šalta.

Gorbačiovas, gudrus diplomatas, tuojau surado išeitį.

– O kaip tau patiktų motorinės rogės? Sugalvojai pas savo švogeri ar kokį kitą giminaitį nukakti – švilpt, su motorinėm rogėm!

Sibirioakas pralinksėjo.

– Tai sakai rogės. Va, čia tai bent dalykėlis. Visa apylinkė pavydėtų. Jei mes čia jau taip gražiai deramės, ar negalėtum dar ko nors pridėti?

Gorbačiovas beveik buvo supykstęs, bet atsiminę savo diplomatinį gabumą, kuriais visa Europa žavisi, prikando lūpą ir sako:

– Tai ko dar?

– Norėčiau dar paltį lašinių, to užtektų ilgesiam laikui. Žmona eilėje stovėdama kad gautų šimtą gramų, nušalo kojos pirštą. Žinoma, tai labai menkas reikalas. Dėl to kontrarevoliucijos nereikia kelti. Pirštas buvo pats mažiausias. Dabar bobelė su devyniais prištais. Bet kas čia skaičiuos? Aš neskaičiuoju. O lašiniai, kaip žinote, šalta me klimata labai reikalingi.

Pastebėjęs Gorbačiovo veide nekantrumą, sibirioakas pagreitino savo reikalavimų sąrašą.

– Šaldytuvą, Michail, pridėkite. Labai padeda presitižui, Nereikia, o turi. Tas sukelia pagarbą kitų akyse. Švogeriui reikėtų naujų durų. Skundžiasi, kad neužsidaro. Žmonos sesuo neduoda ramybės, kai važiuoju į Maskvą, kad parvežčiau vailokus. Sūnus nori kompiuterio. Bet aš nežinau su kuo jį valgo, tai palikime teip sau. Duktė nori fortepijono, kuris groja visais instrumentais. Paspauli vieną guziką – triūbos, paspaudi kitą – smuikas. Sako, kad Amerikoje toks prietaisas yra. Uošvė nori plastikinės kortelės. Tokios, kaip jūsų žmona Raisa po Europą

važinėdama turi. Sako nieko nereikia mokėti, o viską gauti.

– Gerai, gerai, – beveik papykęs riktelėjo Gorbačiovas, – viską gausi. Kai dėl plastikinės kortelės, reikės su Raisa pakalbėti. Nors ji ir kieta moterėlė, bet atrasime būdus. Tai kaip? Užleidi vietą Yeltzinui?

– Dėl Sovietijos garbės aš viską atiduodu! – šaukė sibirioakas. – Tegyvuoja Marksas, Leninas ir Sta...

Čia susigriebė ir prispaudė liežuvį. Ne tie laikai.

ENGINEERING

MOLDING ENGINEERING NEW PRODUCTS

We are the world's leading manufacturer of linear motion components and systems. Expansion of our Manufacturing Engineering staff creates the following opportunity for a specialist to handle major projects involving new products. This position is NOT suitable for general engineering candidates. Consideration will only be given to individuals with demonstrated appropriate expertise.

You'll be expected to support the tool/mold design-drafting needs of this business and should also offer hands-on expertise that will enhance the reliability and productivity of our Injection Molding Department.

We deal exclusively in the precision injection molding of engineering thermoplastic materials. If your academic and/or professional background includes highly focused training and experience in this field, we would welcome the opportunity to talk with you.

We offer a good starting salary and a comprehensive employee benefits package. Limited relocation assistance may be negotiable. For confidential consideration, please forward your resume, including salary history, to Personnel Dept. MC, or call our 24-Hour "HOTLINE" AT (516) 883-9000, ext. 697. THOMSON INDUSTRIES, INC., Shore Road at Channel Drive, Port Washington, New York 11050. We are an equal opportunity employer m/f.

THOMSON

First in linear motion technology

WANTED

JOURNEYMEN or 1-ST CLASS SKILLED CNC MACHINISTS VERTICAL MILLING & LATHE MACHINISTS

Be able to set up work from blue prints & close tolerance. Are you looking for steady employment in a clean & air condition facility? We offer excellent benefits & steady work for qualified men. For 1st & 2nd shift.

SCHWARZKOPF DEVELOPMENT CORP.
35 Jeffrey Ave. Holliston, MA 01746
(508) 429-6601

(22-31)

WANTED EXPERIENCED MACHINISTS

Troy based manufactured has current openings for a Mill Hand & Lathe Hand for the day shift and for a Blanchard Hand & a Surface Grinder Hand for the afternoon shift. Long term employment in a non-automotive shop. Steady work & liberal benefits. Apply

BETA INTERNATIONAL
1470 Temple City Dr. Troy, Mich. 48084
(313) 649-3120

(22-26)

RN's ALL SHIFTS

Attractive openings that offer: competitive salaries/shift differentials; health & life insurance; dental; vision; disability insurance. Retirement & annuity benefits; tuition reimbursement; hospital & pharmacy discounts; holiday; vacation & sick benefits. All in an outstanding environment. Apply call or write to

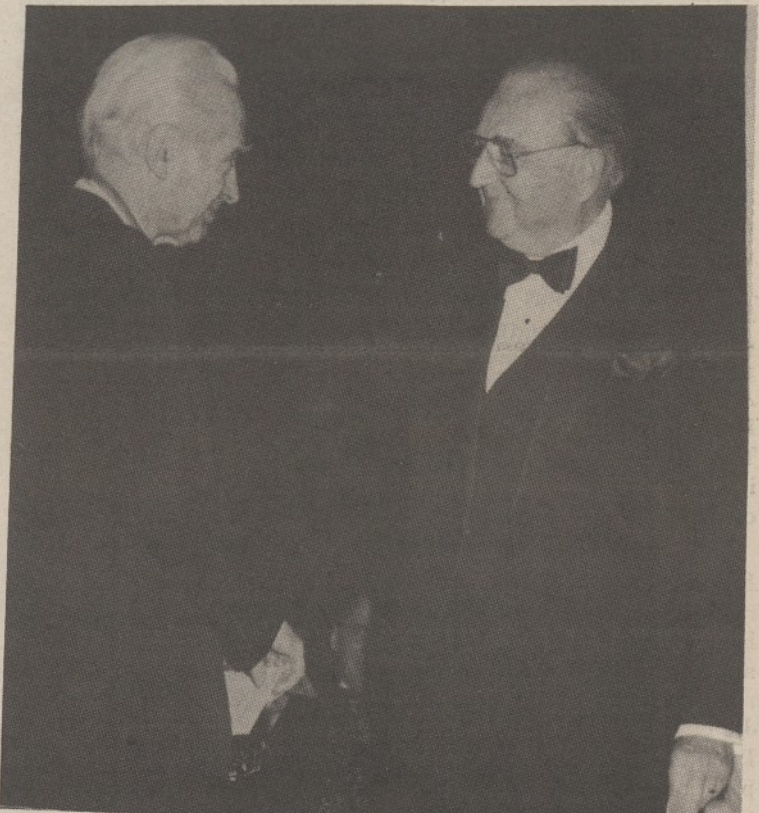
BISHOP HODGES CENTER
MEDICAL PARK WHEELING, W.V. 26003
(304) 243-3800

(22-24)

Skaitykit ir platinkit
DIRVA



Tėvynės Garsų radijo programos vedėjas Juozas Stempužis premijų šventėje priima premiją iš LF tarybos pirm. St. Baro. J. Tamulaičio nuotr.



LF Tarybos pirm. St. Baras sveikina laureatą muz. Andrių Kuprevičių premijų šventėje. J. Tamulaičio nuotr.



ALT S-gos prim. dr. L. Kiaučeliūnas ir rež. P. Maželis dalinasi išpūdžiais premijų šventėje Chicagoje. J. Tamulaičio nuotr.

DETROIT

"ARMONIKA" DETROITE

Š.m. birželio 4 d. mūsų lietuviškame telkinyje vėl su-skambėjo dainos iš laisvėjančios Lietuvos. Šiuo kartą jas atvežė Lietuvos televizijos ir radijo ansamblis "Armonika".

Ansamblį iškviatė ir globojo LB Detroito apylin-kės valdyba, talkinant Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos tarybai. Gavus progą pasikal-bėti su "Armonikos" vadovu aktoriumi Stasiu Liupkevi-čium teko patirti, kad "Armo-nikos" žanras – tai vidurio ke-lias tarp folklorinių ir estradi-nių dainų. Tačiau daugelyje "Armonikos" repertuaro dai-nų aiškiai girdima ir patrioti-nė gaida, tad visiškai supran-tama, kad jų skambios sutar-tinės, solistų dainos ir smagi sodietiška muzika buvo Lie-tuvos žmonių pamėgta. Su koncertais aplankyta daug Lietuvos miestų, miestelių ir gyvenviečių.

Gražiai nuskambėjo "Armonikos" dainos bei mu-zika ir mūsų Kultūros Cen-tre, kur susirinko arti septy-nių šimtų klausytojų.

Prieš koncerto pradžią svečius scenoje trumpu žo-džiu pasveikino Dievo Ap-veizdos parapijos tarybos pir-mininkas Jurgis Jurgutis. Koncertas pradėtas aktoriaus Tomo Vaisietos dailiai tartu

sveikinimo žodžiu, o po to trankios polkutės, skambios sutartinės ir solistų – Nijolės Penikaitės-Jasiukėnienės, Ra mučio Kaspariūno ir operos solisto Zenono Žemaičio du-etai – 'pavergė' publiką, kuri audringais plojimais bei atsi-stojimu atsidėjo svečiams už puikiai atliktą programą, kurios detroitiečiai ilgai neuž-mirš. Trumpas pertraukėles užpildė aktorius Tomas Vai-sieta, dailiai padeklamuo-damas mūsų poetų ir rašytojų kūrybos.

Koncertui pasibaigus, svečiai buvo apdovanoti gėlėmis, o rengėjų vardu padėkos žodį tarė LB Detroito apylin-kės atstovas Jonas Urbonas. Koncertas baigtas Tautos Himnu.

Sveikintina, kad išveng-ta kalbų. Sutaupyta laikas ir pasigėrėta keliomis papildomomis dainomis.

Birželio 6 dienos vaka-re, Kultūros Centro kavinėje suruošta atsiveikinimo vaka-ronė, kurios metu suartėta su svečiais ir nuoširdžiai pasi-šnekučiuota bei kukliai pasi-vaišinta šeimyniškoje nuotai-koje. Mūsų svečiai, savo ruožtu atsidėkodami už mal-onų priėmimą, susirinkusius palinksmo gražiai nuskam-bėjusiomis sutartinėmis.

A. Misiūnas

Skaitykit ir platinkit
D I R V A



Taupos kooperatyvo pirm. V. Staškus

V. Bacevičiaus nuotr.

'Taupoje' septyni milijonai dolerių

Šiaurės Amerikoje kredito kooperatyvų sąjūdis yra išau-gęs į galingą finansinę jėgą. Vien JAV-se yra 15,900 kooperatyvų, turinčių 60 mil. narių, kurių indėliai siekia 175 milijonus do-lerių.

Ohio valstijoje veikia 950 kredito kooperatyvų su 2.4 mil. narių ir 5.5 milijono aktyvo, paskoloms išduotą 3.5 bil., arba 64% visos indelių sumos. Didžiausį kooperatyvų skaičių, viso 530 sudaro kooperatyvai su iki 2 mil. dolerių. Su 2-5 mil. indelių yra 199 kooperatyvai, su 5-10 mil. – 88, o 10-50 mil. – 116 ir daugiau negu 50 mil. aktyvo tikslai 17. Tokius duomenis pateikia Dave Shoup – tyrinėjimų ir vystymosi Ohio kredito unijų lygos direktorius.

Kur į šią statistinę panoramą įsiriškioja Clevelando lietuvių kooperatyvas „Taupa“, šių metų birželio mėn. švenčias pirmąjį darbo penkmetį? Kaip State or Ohio Credit Union skelbia, „Taupa“ yra greičiausiai augantis kooperatyvas Ohio valstijoje, kur aktyvai jau viršija 7.2 mil. dolerių. Vien per keturis šių metų mėnesius (nuo 1988 gruodžio 31 iki balan-džio 30) paaugo 800,000 dol.; narių skaičius siekia 800. „Taupa“ yra maždaug pagal didumą 173-sis kooperatyvas Ohio kooperatyvų šeimoje. Kai visose JAV-se aktyvai pakilo 6.5%, „Taupa“ džiaugiasi net 36% ūgtelėjimu.

„Taupa“ atlieka visus banki-nius patarnavimus: taupymo ir investavimo sąskaitos, paskolų ir kredito patarnavimai bei pa-pildomi kooperatyvo patarnavi-mai: piniginių perlaidos, dujų, elektros, vandens mokėjimai, įvairių dokumentų notarizavi-mas, iškviatimų iš Lietuvos do-kumentų sudarymas, kelionės čekiai, USA paskolos laktai, IRA, automatinis paskolų mokėjimas, ATM (automatic

teller machines), tiesioginis deponavimas ir kt. Žodžiu, kooperatyvo narys, atėjęs įstaigon, čia gali atlikti visus bankinius reikalus. Be to čia jis daug patarnavimų gauna vel-tui. „Taupa“ pasirašė betarpi-nį susitarimą su Federal Reserve banku dėl čekių s-tų depona-vimo ir su Bostono „Taupa“ dėl tiesioginio finansavimo – paskolų bendradarbiavimo. Visi indėliai yra Federalinės val-džios apdrausti iki 100,000 dol.

Nors „Taupa“ mokėdama ir aukštesnius nuosimčius už taupymo s-tas, sertifikatus ir čekių s-tas, bei duodama pasko-las savo nariams palankesnėmis sąlygomis negu kiti bankai ir kitus patarnavimus nemoka-mai, iš gauto pelno (pernai 87,107 dol.) remia lietuvių švietimą, spaudą, jaunimą, atgimstančios Lietuvos reikalus ir t.t. Čia ir išryškėja „Savi pas savus“ tikroji ir gilioji prasmė.

Kai Vytautas A. Staškus, šio kooperatyvo steigėjas, su il-gamete ekonomikos bei sąskai-tybos praktika didžioje Amerikos bendrovėje, prieš penkerius metus iškėlė kredito kooperatyvo Clevelande steigi-mo mintį lietuviams, net daugelis jo artimų draugų į šitą reikalą pažūrėjo labai abejingai ir skeptiškai: „Per vėlai“, „žmonės nemėgsta kooperaty-vų“, „neturi pinigų naujoms santaupoms“ ir panašiai – buvo pesimistų teigimai.

Šiandien „Taupon“ jau su-nešta per septyni milijonai dolerių ir indėliai didėja; įsigyta savi namai savo įstaigai, ir dalį pastato nuomoja daktaro kabi-netui, turi savo skyrių Dievo Motinos parapijos patalpose, dirba pilną laiką du tarnautojai ir trys nepilną laiką; vasarai priimami du studentai.

Vytautas Staškus naujų idėjų egzektivas. Jo iniciatyva per-nai buvo sušauktas Šiaurės

Amerikos lietuvių kredito kooperatyvų suvažiavimas ir buvo įsteigtas visų lietuvių kre-dito kooperatyvų sambūris, kuris turi per 22,000 narių su per ketvirčiu milijono aktyvo.

Vytautas Staškus kredito kooperatyvų reikalą pateiks Mokslo ir kūrybos simpoziume Chicagoje, lapkričio 22-23 dienomis. Jis kalbės ekonomi-nių reikalų sesijoje.

Clevelando kredito koope-ratyvas savo narių tarpe turi nemažai jaunosios kartos narių, kurie užtikrina „Taupos“ augimą ir šviesią ateitį.

V. Rociūnas

WANTED JOURNEY MEN

or
1ST CLASS SKILLED
AUTOMATIC SCREW
MACHINISTS
For Multi Screw Machine
Operators and Close Tolerance.
For 1st & 2nd Shift.
Apply, call or write to
PERFECTING DIVISION
OF M-C INDUSTRIES, INC.
332 Atando Ave.
Charlotte, NC 28206
Tel. (704) 334 - 1975

(24-26)

ELECTRO MECHANICAL REPAIR TECHNICIAN

2 Year Degree or Certificate or Equivalent
Experience Required. Will Perform
Preventive & Corrective Maintenance to a
Variety of Equipment. Send Resume to:
LECTRON PRODUCTS, INC.
1400 S. Livernois
Rochester Hills, MI 48063

(24-26)

OPPORTUNITY FOR OFFICE HELP

Full & part time.
Some experience
preferred.
As combination
Billing Clerk, Telephone
Operator / Receptionist.
Hours 9 to 3
W.J. TRUELLE CO., INC.
25 Dry Dock Ave.
South Boston, MA 02210
Tel. (617) 426 - 4963

(24-30)

RN'S & LP N'S

To work & live in congenial community.
3 Positions, 3 - 11:30 pm shifts
Apply, call or write to L. GALL RN D.O. N
SHIAWASSEE COUNTY
MEDICAL CARE FACILITY
729 S. Norton St., Corunna, MI 48817
Tel. (517) 743 - 3491

(24-8)

Engineer

MANUFACTURING

Engineer/NC Programmer

Dresser Pump Division has an
immediate opening for a Manu-
facturing Engineer/NC Pro-
grammer with at least 5 years
Programming experience in
Compact II, CAD/CAM. Degree
a plus. We offer comprehensive
medical, life and dental bene-
fits. Please send resume to:
Dresser Pump Division
Dresser Industries, Inc.
815 Live Oak Dr.
Chesapeake, VA 23320
An Equal Opportunity Employer

SECURITY OFFICERS

Requires state certification, Act 235 or security
experience with eligibility for certification. Must be
physically able to patrol campus on foot for 8 hr shift.
Ability to read and write legibly to complete reports.
Requires valid drivers lic.
4pm to 12 am or 12 am to 8am.
Apply: Human Resources Dept.,
St. Josephs Univ., 5600 City Ave., Phila., PA
EOE/AA (20-22)

PLASTIC INJECTION MOLDING

Large injection molding & assembly
company specializing in automotive
parts has immediate opening for expe-
rienced molding technician .75 ton
machine & larger. Excellent growth.
Potential salary plus benefits.

Send resume/request application
INEX INDUSTRIES
30559 San Antonio St.
Haywood, CA 94544
Tel. (415) 487-4960

(20-23)

TOOL & DIE

PERFECT OPPORTUNITY FOR QUALIFIED
WORKERS WITH MINIMUM FOUR (4) YEARS EXPERIENCE.

"LIVE IN VACATION LAND ON THE BORDER BY THE SEA"

"WORK IN A NEW MODERN TOOL SHOP"

"RELOCATION ASSISTANCE PROVIDED"

"EXCELLENT PAY AND BENEFITS"

JOIN TRICO TECHNOLOGIES CORPORATION
PRODUCER OF AUTOMOTIVE WIPER ASSEMBLIES

SEND RESUME TO:

TRICO TECHNOLOGIES CORPORATION
1995 BILLY MITCHELL
BROWNSVILLE, TEXAS 78521
E.O.E.

MACHINE OPERATORS



We currently have openings in
our Machine Shop. Candidates
must be able to read and interpret
blueprints, use a variety of mea-
suring gauges, setup and operate
machine tools within tolerance
limitations to produce within qual-
ity standards. Excellent earning
potential and benefits program.

Apply to:

FULLER COMPANY

236 S. Cherry St.
Manheim, Pa. 17545

EOE M/F

Positions Available

Hannibal Regional Healthcare System

A125-bed acute care hospital serving Northeast Missouri has the
following staff openings due to expansion of services:

REGISTERED NURSE: Positions are currently available on the
Surgical Care Unit for the night shift; and in our Intensive Care
Unit on both the evening and night shifts, also

EMERGENCY ROOM NURSES: on both evening and night
shifts.

REGISTERED PHYSICAL THERAPIST

Hannibal (home of Mark Twain) is just minutes from Missouri's
newest recreational lake and boasts an excellent school system, accredited
4-year private college with expanding programs and expanding industry
and tourism.

We offer excellent salary and benefit programs and a challenging and
exciting work environment.

Isn't it time for you to find out why you should be a part of our team?

For consideration send resume to:

Human Resources Department

Hannibal Regional Healthcare System
109 Virginia Street Hannibal, Missouri 63401

Equal Opportunity Employer



• LIETUVOS BURIUOTOJAI atvyksta į Clevelandą trečiadienį, birželio 28 d., vakare. Susitikimas su Clevelando lietuviais yra ruošiamas ketvirtadienį, birželio 29 d., vakare, Dievo Motinos parapijos svetainėje.

Smulkesnė informacija bus pranešta šį savaitgalį per Radio Valandėlę ir abejose parapijose.

• SLA SEIMAS CLEVELANDE atidaromas birželio 23 d., penktadienį, 10 val. ryto Wickliffe Inn viešbutyje, 28611 Euclid Ave., tel. (216) 944-7400. Delegatams informacija teikiama viešbutyje prie registracijos stalo. Ypač reikalinga prašome skambinti bet kuriuo laiku Rengimo komisijos pirmininkui Algimantui Pautieniui (216) 383-8225.

Delegatų susipažinimo vakaras bus penktadienį, birželio 23 d. 7 v.v. Lietuvių namų salėje, 877 East 185th St. tel. 531-2131. Delegatams bus parūpinta transportacija iš viešbučio į Lietuvių namus.

Seimo banketas įvyks šeštadienį, šv. Jono vakarą, Lietuvių namų salėje. Pradžia 8 v.v., kokteiliai nuo 7 v.v. Clevelando lietuviai kviečiami dalyvauti susipažinimo vakare ir bankete. Bilietus prašome užsisakyti iš anksto pas Oną Jokubaitienę tel. 481-7161, arba Povilą Šukį tel. 382-4961.

SUTIKTAS KUN. A. SVARINSKAS

Birželio 14 d., savaitės viešnagei, į Clevelandą atvyko religinės ir žmogaus sąžinės laisvių kovotojas, buvęs sovietinių lagerių ir kalėjimų kalnys kun. Alfonsas Svarinskas. Aerodrome jį pasitiko Lietuvių bendruomenės bei organizacijų atstovai ir tautiniais drabužiais pasipuošusi Gaja Bublytė įteikė di-

džiulę rožių puokštę.

Po trumpo pasisveikinimo, lydimas Dievo Motinos parapijos klebono kun. G. Kijausko, SJ, kurio globoje svečias buvo Clevelande, kun. A. Svarinskas nuvyko vizitui pas vyskupus Anthony Pilla ir James Lyke.

Oficialiai su clevelandiečiais susitiko Dievo Motinos parapijos šventovėje sekmadienio mišiose ir vėliau, 5 val. p.p. svetainėje, kur plačiau pasidalino savais išgyvenimais bei atsakinėjo į klausimus. Dienų bėgyje svečias taip pat susitiko su paskirais asmenimis ir grupėmis.

• HENRIKAS ir STEFANJA STASAI, atsiuntę sveikinimus iš Turkijos. Jie buvo sužavėti gamtos įvairumu, žmonių nuoširdumu ir nepalyginama egzotika, iliustruodami tai Cappadocia vienuolyne vaizdeliu, kurį stebėdami jautėsi tarytum esą kitoje planetoje.

• JŪRIS ČIURLIONIS, kartu su Susana Juknaite, Daina Karužaitė, Jone Karužaitė-Arsenault, Andriumi Stankum, Rasa Sutkute, Vitu Venckumi ir Gabija Žymantaite dalyvauja Jaunųjų dailininkų parodoje Chicagoje, Čiurlionio galerijoje, birželio 16 - 25 dienomis.

KELIAUKIM SU GRANDINĖLE

Į 1990 metų vasaros dainų ir šokių Vilniuje, Grandinėlė planuoja išvykti birželio 30, šeštadienį, ir sugrįžti į Clevelandą liepos 14 ar 15 dieną.

Kartu su grupe gali vykti Grandinėlės narių tėvai, giminės ir kiti Clevelando lietuviai. Vietų skaičius ribotas.

Norintieji skristi kartu su Grandinėle ir apsistoti pas gimines Vilniuje ar Kaune, kuo skubiausiai turi užsisakyti vietas ekskursijoje, nes

LIETUVIŲ KAVINĖ GINTARAS VASAROS METO VALANDOS

Pirmadienis	-	11:00	-	2:00 val. p.p.
Antradienį, Trečiadienį ir Ketvirtadienį	-	11:00	-	2:00 val. p.p. 5:00 - 8:00 val. vak.
Penktadienį	-	11:00	-	2:00 val. p.p. 5:00 - 9:00 val. vak.
Šeštadienį	-	5:00	-	9:00 val. vak. (tikrai)
Sekmadienį	-	11:00	-	2:00 val. p.p.

Pirmadienį vakare ir šeštadienį iš ryto Gintaro kavinę galima naudoti specialioms pobūviams

Aplankykite Gintaro kavinę
• Naujas menu • Skaniai paruošti valgiai •
Tel. 531-2131

CLEVELANDO PARENGIMAI

- BIRŽELIO 23-25, Susiviejinimo Lietuvių Amerikoje Seimas Clevelande.
- LIEPOS 16, 12 val. Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero, Canterbury Rd.
- LIEPOS 22, 6 v.v., Lietuvių Kultūros Darželių vakaronė Gwinn Estate, 13407 Lakeshore Blvd., Bratenahl, Ohio
- LIEPOS 23, Lietuvių Pensininkų gegužinė.
- LIEPOS 30, 12 val. Ramovės Clevelando skyriaus gegužinė prie ežero, Canterbury Rd.
- RUGSĖJO 9 Clevelando vyrų okteto išleistuvių balius.
- RUGSĖJO 10 D., Tautos šventės minėjimas ir Tautos Fondo popietė Lietuvių Namuose.
- RUGSĖJO 15 Abiturientų balius.
- RUGSĖJO 17, Prezidento Antano Smetonos 45 m. mirties paminėjimas
- RUGSĖJO 30, Pabaltiečių vakaras.
- SPALIO 15 D. Tėvynės Garsų radijo 40 metų sukakties minėjimas Lietuvių Namų salėje
- LAPKRIČIO 11, Lietuvių Namų metinis balius.
- LAPKRIČIO 12, Kultūrinė Popietė – prelegentė prof. dr. Marija Gimbutienė. Rengia Skautininkų Draugovė Lietuvių Namų salėje
- LAPKRIČIO 25, Kariuomenės šventės minėjimas Lietuvių Namuose. Rengia Ramovės Clevelando skyrius.

jiems reikalinga parūpinti privačiam apsigyvenimui specialius leidimus.

Visais kelionės reikalais kreiptis į Aleksandrą Sagię tel. (216) 442-8674.

- GRUODŽIO 31, Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių Namuose. 1990 m.
- VASARIO 25, Lietuvių Namų ir klubo narių metinis susirinkimas
- KOVO 4, "Taupos" kredito kooperatyvo narių metinis susirinkimas



Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais-ketvirtadieniais nuo 9:00-4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00-6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00-3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00-12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Sąskaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Sąskaitą, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priiame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

PATRIA

Aukštos kokybės europietiški produktai:

- Duona ir Pyragai
- Mėsos ir Sūriai
- Kava ir Arbata

- Saldainiai ir Šokoladas
- Vynas ir Alus
- Dovanos

Užėikite šiandien.
794 E. 185th Street

(Viena mylia į šiaurę nuo I-90)

Pirm. - Šešt. 9:00 iki 6:00. Sekmadienį uždaryta. (216) 531-6720



JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.



DIRVA

• DR. K. BOBELIS, VLIK VALDYBOS PIRMININKAS, birželio 25 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Chicagoje, Jaunimo mažojoje salėje, padarys pranešimą ir atsakinės į klausimus apie gegužės 30-31 d.d. Žmogaus teisių konferenciją Paryžiuje, kurioje jam teko dalyvauti.

Susitikimą su VLIKO pirmininku rengia ALT S-gos valdyba. Įėjimas laisvas.

• INŽ. VALDAS ADAMKUS, kuris vadovauja aplinkos švarinimo darbams Illinois, Michigan, Indianos, Ohio, Wisconsin ir Minnesotos valstijose, yra vėl oficialiai patvirtintas šio regiono administratoriaus pareigose.

Šiose aukštose pareigose V. Adamkus yra nuo 1981 m. ir 1985 metais jis buvo prezidento Reagano apdovanotas aukščiausiu ordinu. Už išskirtinai puikų administravimą ir pavyzdinę veiklą šioje srityje, jis taip pat yra apdovanotas aukso medaliu, o tarptautinėje plotmėje – Fitzhugh Green žymeniu.

• KORP! NEO-LITHUANIA VYRIAUSIOJI VALDYBA praneša, kad korporacijos suvažiavimas įvyks š.m. rugsėjo 2-4 d.d. Gintaro vasarvietėje, Union Pier, Michigan. Korporantai prašomi išdėmėti tą datą. Savaitgalio programa bus paskelbta vėliau.



Lietuvių Tautinių Namų Chicagoje metiniame narių susirinkime pranešimą skaito valdybos pirmininkė I. Kriaučeliūnienė. Kairėje susirinkimo pirm. P. Buchas. Dešinėje Namų tarybos pirm. inž. J. Jurskūnas ir sekr. F. Braunienė.

• DIRVOS NOVELĖS KONKURSAI gautos dar šios novelės: "Dievas atšaukia mirtį" (Saulė) ir "Keliuoties ryžtas" (Daugvinas).

ĮTEISINTAS NEPRIKLAUSOMAS LIETUVIŲ PEN CENTRAS

Gegužės 10 d. Olandijoje, Maastrichte vykstančiame Tarptautinio PEN Klubo kongrese, vienbalsiai nutarta priimti neseniai įsisteigusį lietuvių PEN centrą į pasaulinę rašytojų organizaciją. PEN centrai yra nepriklausomi nuo valstybinių rašytojų sąjungų ir valdžios.

Kongrese dalyvavo lietuvių PEN centro iniciatorius ir jo pirmininkas Romualdas Lankauskas, o iš JAV-jų Algirdas Landsbergis ir Stasys Goštautas. Pastarieji, priklausantys išeivių PEN centrui, įsijungė į lietuvių centrą, kurin taip pat jau įstojo keli kiti išeiviai rašytojai.

Į naują centrą kviečiami stoti lietuvių rašytojai visame pasaulyje. Centro būstinė bus Vilniuje, skyrius Amerikoje. Tikimasi, kad būrys rašytojų iš Lietuvos galės dalyvauti Toronte ir Montrealyje, Kanadoje, rugsėjo 23 - spalio 1 dienomis vyksiančiame 54-me PEN kongrese.

• "VARPO" ŠIMTO METŲ JUBILIEJAUS MINĖJIMAS įvyks birželio 25 d. 3 val. p.p. Chicagoje, Jaunimo Centre. Bus akademija, meninė dalis ir pabendrai-

mas

• HENRIKO KAČINSKO fotografija, išspausdinta plokštelėje, yra Vytauto Maželio.

Labai atsiprašome tos fotografijos autorių, kad dėl korektūros painiavų jo pavadė antroje pusėje plokštelės voko liko neišspausdinta.

Plokštelės leidėjai

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

A. Staniulis, Bloomfield	5.00
J. Leščinskas, Detroit	5.00
W. Valys, Roswell	5.00
E. Damijonaitienė, Singer Isl	25.00
C. Modestas, St.Pet'gBeach	25.00
A. Sparauskas, Pomona	25.00
W. Simanas, Spring Hill	20.00
A. Repšienė, Chicago	10.00
L. Žitkus, Brooklyn	3.00
Lietuvių Moterų Federacijos New Yorko klubas	50.00
G. Balanda, Warren	25.00
K. Cicėnas, Woodridge	5.00
J. Petrauskas, Santa Cruz	5.00
J. Stankūnas, Michigan City	10.00
A. Pesys, Dearborn	5.00
LB Baltimorės Apyl. Valdyba	25.00
V. Garbenis, Chicago	5.00
A. Ščiuka, Dorchester	25.00
E. Slavinskas, St. Petersburg	5.00
O. Maželienė, Sun City	10.00

B. Užemis, Hot Springs	10.00
A. Korsakas, Ponte Vedra	5.00
J. Veselka, Evergreen Park	10.00
K. Zolynas, Ormond Beach	15.00
Dr. A. Baltrukėnas, Dania	10.00
V. Beleckas, Sunny Hills	10.00
Dr. V. Gruzdis, Euclid	20.00
J. Orantas, Ormond Beach	5.00
J. Neverauskas, Munster	5.00
V. Petkus, St. Petersburg	10.00
G. Kazlauskas, Beverly Hills	25.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.



APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIŲ apdraudos įstaigą — 6028 Mayfield Road, Suite 10, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti ZENONUI arba SAULIUI (216) 442-6810.

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN TOOL AND DIE MAKERS

to work & live in a small congenial community. Central Kentucky manufacturer needs experienced toolmakers for building and maintaining progressive dies. Modern shop with EDM and CAD. Growth company with major companies as customers. Send resume with details of experience to: Continental Metal Specialty Personnel Dept., PO Box 725, Richmond, Kentucky 40475 Equal Opportunity Employer (19-28)

DIE SETTER

Experience in progressive dies & a variety of feeds. Presses 25 to 110 ton, blue print reading & use of basic measuring instruments. Salary commensurate with exp. PRECISION METAL PRODUCTS (216) 252-6054 (22-26)

P A D Ė K A

1989 m. gegužės 26 d., sulaukęs 75 metų amžiaus, gimęs Lietuvoje, o Baltimorėje išgyvenęs 40 metų, mirė

A + A

IRENIJUS KRASAUSKAS

palikęs dideliame nuliūdime žmoną MARIJĄ, sūnų JŪRAGĮ, marčią JANIS, anūkus DAMON ir DEREK.

1989 m. gegužės mėn. 31 dieną a.a. IRENIJAUS kūnas, po atnašautų Šv. Mišių už jo sielą Šv. Alfonso bažnyčioje, didelio būrio draugų ir pažįstamų buvo palydėtas į Loudon Park kapines.

Žmona Marija Tallat-Kelpšienė Krasauskienė ir sūnus Jūragis Krasauskas lieka labai dėkingi klebonui kun. Antanui Dranginiui už suteiktą paskutinį patarnavimą ligoninėje ir laidotuvių apeigas, užsakiusiems Šv. Mišias, aukojusiems a.a. Irenijaus atminimui lietuviškiems fondams ir Baltimorės radijo valandėlei, papuošusiems karstą gėlėmis, pareiškusiems užuojautas, tarusiems atsisveikinimo žodį: Vytautui Eringiui, Vladui Bačanskui, Juozui Gailai, dr. Elenai Armanienei, Juozui Palubinskui ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą. Dėkingi grabnešiams: Juozui Palubinskui, Liūtui Jurskiui, Baliui ir Vytautui Brasauskams, Vytautui Treideriui ir Kęstučiui Laskauskui už jų paskutinį patarnavimą. Igu-riui Kučiauskui giedojusiam bažnyčioje ir Lietuvių Namų šeimininkei Aldonai Budienei, Genovaitai Auštrienei ir jų talkininkėms paruošusioms puikius užkandžius 75-kiems laidotuvėse dalyvavusiems prieteliams.

Liūdinti žmona ir sūnus

Mirus mylimai žmonai
ir motinai

Dail. HALINAI NARUŠEVIČIŪTEI
-ŽMUIDZINIENEI

reiškiame nuoširdžią ir gilią užuojautą Lietuvos gen. konsului Kanadoje dr. JONUI ŽMUIDZINUI ir sūnui bei jo šeimai.

Alė ir Stasys
Santvarai



Gary Šv. Kazimiero lit. mokyklos 30 m. sukakties minėjime, dalis svečių. Iš kairės: mokytojas J. Kavaliūnas, kun. I. Urbonas, Švietimo tarybos pirm. R. Kučienė, buv. vedėjas V. Lapėnas, East Chicago LB apyl. pirm. A. Vilutis, mokiniai, tėvai ir svečiai.